Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 26 ta' Settembru 2022
(OR. en)

12830/22

FIN 968
GAF 18

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	25 ta' Settembru 2022
lil:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
Nru dok. Cion:	COM(2022) 482 final
Suġġett:	RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL U LILL-PARLAMENT EWROPEW It-33 Rapport Annwali dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni Ewropea u l-ġlieda kontra l-frodi – 2021

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż id-dokument COM(2022) 482 final.

Mehmuż: COM(2022) 482 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 23.9.2022
COM(2022) 482 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL U LILL-PARLAMENT EWROPEW

It-33 Rapport Annwali dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni Ewropea u l-ġlieda kontra l-frodi – 2021

{SWD(2022) 302 final} - {SWD(2022) 303 final} - {SWD(2022) 304 final} - {SWD(2022) 305 final} - {SWD(2022) 306 final} - {SWD(2022) 307 final}

MT MT

Werrej

1. Introduzzjoni ... 6
1.1. Kunċetti ewlenin ... 6
1.2. L-interessi finanzjarji tal-UE fl-2021 ... 7

2. Punti ewlenin tal-2021 ... 9
2.1. Atti ewlenin adottati ... 9
2.2. Ġurisprudenza dwar kwistjonijiet tal-PIF ... 10

3. L-arkitettura tal-UE Kontra l-Frodi ... 11
3.1. Il-livell Ewropew ... 12
3.1.1. Il-Parlament Ewropew ... 12
3.1.2. Il-Kunsill ... 13
3.1.3. Il-Kummissjoni Ewropea ... 13
3.1.4. L-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF) ... 14
3.1.5. L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) ... 15
3.1.6. Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA) ... 16
3.1.7. Il-Eurojust ... 16
3.1.8. Il-Europol ... 17
3.2. Il-livell tal-Istati Membri ... 17
3.2.1. Is-Servizzi ta' Koordinazzjoni Kontra l-Frodi (AFCOS) ... 17
3.2.2. L-Istrateġiji Nazzjonali Kontra l-Frodi (NAFS) ... 18
3.2.3. L-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tal-2020 mill-Istati Membri ... 19

4. Il-kooperazzjoni kontra l-frodi ... 20
4.1. Il-kooperazzjoni internazzjonali ... 21
4.1.1. Il-kooperazzjoni ma' pajjiżi mhux tal-UE u d-dispożizzjonijiet dwar l-assistenza reċiproka u l-ġlieda kontra l-frodi fi ftehimiet internazzjonali ... 21
4.1.2. Il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti kontra l-Korruzzjoni CoSP9 u r-riżoluzzjonijiet sponsorjati mill-UE ... 21
4.1.3. Il-ġlieda kontra l-kummerċ illeċitu tal-prodotti tat-tabakk ... 22
4.2. Il-kooperazzjoni bejn l-UE u l-Istati Membri ... 22
4.2.1. L-attivitajiet tal-Kumitat Konsultattiv għall-Koordinazzjoni tal-Prevenzjoni tal-Frodi (COCOLAF) ... 22
4.2.2. Il-programm tal-UE kontra l-frodi ... 23
4.2.3. Kooperazzjoni fil-qasam tad-dħul ... 24
4.2.3.1. Il-programm doganali ... 24
4.2.3.2. Il-programm Fiscalis ... 24
4.2.3.3. Operazzjonijiet doganali konġunti (JCOs) ... 25

5. miżuri ewlenin għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE u l-ġlieda kontra l-frodi ... 27
5.1. It-traspożizzjoni tad-Direttiva PIF ... 27
5.2. Ġlieda kontra l-ħasil tal-flus ... 27
5.3. Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza ... 28
5.4. Protezzjoni tal-informaturi ... 30
5.5. Is-sett ta' għodod tal-Istat tad-Dritt ... 30
5.5.1. Rapport dwar l-istat tad-dritt – sejbiet prinċipali u punti ewlenin fir-rigward tal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE ... 31

5.5.2. Il-progress fl-implimentazzjoni tar-regolament tal-UE dwar reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-UE ... 31
5.6. Il-politika kontra l-korruzzjoni ... 31

6. Ir-riżultati tal-attivitajiet ta' kontroll ... 32
6.1. Is-sorsi tad-*data* u l-metodoloġija ... 32
6.2. Dħul ... 34
6.2.1. Frodi tal-VAT ... 34
6.2.2. Riżorsi proprji tradizzjonali ... 34
6.3. Nefqa ... 36
6.3.1. Ġestjoni kondiviża ... 38
6.3.2. Ġestjoni indiretta ... 43
6.3.3. Ġestjoni diretta ... 43

7. Prospetti għall-2022, Konklużjonijiet u Rakkomandazzjonijiet ... 43
7.1. Il-qasam tal-UE kontra l-frodi ... 44
7.2. Trasparenza, ġestjoni tar-riskju ta' frodi u diġitalizzazzjoni tal-ġlieda kontra l-frodi ... 45

SOMMARJU EŻEKUTTIV

Il-pandemija tal-COVID-19 ġabet sfidi ġodda li għalihom l-UE rreaġixxiet malajr, b'mod flessibbli u billi użat strumenti u riżorsi ġodda. Bl-introduzzjoni tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF) u bl-implimentazzjoni tal-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza, ir-rwol tal-awtoritajiet nazzjonali li jiżguraw livell adegwat ta' protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE żdied b'mod sinifikanti. Il-Kummissjoni appoġġat lill-awtoritajiet nazzjonali fil-valutazzjoni tagħha tal-pjanijiet nazzjonali, filwaqt li tat attenzjoni partikolari lit-tfassil ta' miżuri biex ir-riżorsi tal-RRF jiġu protetti kontra l-frodi, kontra l-korruzzjoni, kontra l-kunflitt ta' interess u kontra l-finanzjament doppju.

L-UE u l-atturi nazzjonali kontra l-frodi saħħew il-kooperazzjoni tagħhom matul l-2021, kemm fir-rigward tal-protezzjoni tad-dħul kif ukoll tan-nefqa tal-UE. L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) beda l-operazzjonijiet tiegħu fl-1 ta' Ġunju 2021. Ir-riżultati operazzjonali mill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF) u mill-UPPE juru l-valur miżjud li l-korpi tal-UE jġibu għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE u l-ġlieda kontra l-frodi, b'mod partikolari billi jegħlbu l-limitazzjonijiet tas-sistemi nazzjonali fit-trattament tar-reati transfruntieri.

Fl-2021, l-UE lestiet l-adozzjoni tal-programmi ta' nfiq 2021-2027. Il-leġiżlazzjoni tiżgura li l-Kummissjoni, l-OLAF, il-Qorti Ewropea tal-Awdituri u l-UPPE jkunu jistgħu jeżerċitaw il-mandat tagħhom u li l-awtoritajiet nazzjonali jistabbilixxu miżuri effettivi kontra l-frodi filwaqt li jqisu kwalunkwe riskju identifikat. Fost dawn il-programmi, il-Programm tal-Unjoni kontra l-Frodi jappoġġa l-ġlieda kontra l-frodi billi jipprovdi għotjiet għal inizjattivi speċifiċi u billi jippermetti l-finanzjament ta' pjattaforma u għodod iddedikati tal-IT biex jiġi ffaċilitat l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-Istati Membri u l-UE.

L-għadd ta' frodi u irregolaritajiet irrapportati mill-awtoritajiet kompetenti tal-UE u minn dawk nazzjonali fl-2021 baqa' stabbli meta mqabbel mal-2020, filwaqt li l-ammonti irregolari relatati żdiedu, minħabba sejbiet sinifikanti f'għadd limitat ta' Stati Membri. L-għadd ta' irregolaritajiet mhux frawdolenti rrapportati f'ċerti oqsma ta' nfiq huwa baxx meta mqabbel mal-perjodu ta' programmazzjoni preċedenti. Dan it-tnaqqis jista' jiġi spjegat parzjalment minn, pereżempju, dewmien fl-implimentazzjoni tal-programmi operazzjonali, bidliet fil-prattiki tar-rapportar u l-użu ta' għażliet ta' kostijiet issimplifikati.

Minbarra r-riskji rikorrenti, l-implimentazzjoni tal-RRF se żżid il-pressjoni fuq l-amministrazzjonijiet nazzjonali fis-snin li ġejjin, peress li se jkollhom bżonn jimplimentaw il-pjanijiet tal-RRF u, fl-istess ħin, il-programmi ta' nfiq 2021-2027. F'dan ir-rigward, huma se jkollhom bżonn juru għarfien espert u kontroll ta' modi differenti ta' ġestjoni relatata mal-implimentazzjoni tad-diversi fondi.

L-UE għandha l-għan li ssegwi aktar koerenza u armonizzazzjoni biex telimina lakuni potenzjali fl-arkitettura ta' kontroll ġenerali li jistgħu jiġu sfruttati minn frodisti. Il-prinċipji ta' gwida diġà ġew stabbiliti fil-leġiżlazzjoni tal-UE, iżda jistgħu jissaħħu ulterjorment. L-Istati Membri għandhom jikkoreġu l-problemi identifikati relatati mat-traspożizzjoni tad-Direttiva PIF u jsegwu t-titjib tat-trasparenza u d-diġitalizzazzjoni tal-ġlieda kontra l-frodi u t-tisħiħ u l-iżvilupp kontinwu tal-valutazzjoni u l-ġestjoni tar-riskju ta' frodi. Il-Kummissjoni ressqet proposta għall-emenda tar-Regolament Finanzjarju li għandha l-għan li ssaħħaħ l-azzjoni tal-UE skont dawn il-linji.

LISTA TA' ABBREVJAZZJONIJIET

AFIS	Sistema ta' Informazzjoni għal Kontra l-Frodi
AFCOS	Servizz ta' Koordinazzjoni Kontra l-Frodi
CAFS	Strateġija tal-Kummissjoni Kontra l-Frodi
CoSP	Konferenza tal-Istati Partijiet
DĠ	Direttorat Ġenerali
QEA	Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri
EDES	Sistema ta' Identifikazzjoni Bikrija u ta' Esklużjoni
PE	Il-Parlament Ewropew
EPF	Il-Faċilità Ewropea għall-Paċi
UPPE	L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew
FSIE	Il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej
UE	L-Unjoni Ewropea
EUBAM	Il-Missjoni tal-Unjoni Ewropea ta' Assistenza fil-Fruntieri għall-Moldova u l-Ukrajna
FCTC	Konvenzjoni ta' Qafas dwar il-Kontroll fuq it-Tabakk
FDR	Rata ta' Identifikazzjoni tal-Frodi
HFC	Idrofluworokarburi (gassijiet refriġeranti)
IDR	Rata ta' Identifikazzjoni tal-Irregolaritajiet
IMS	Sistema ta' Ġestjoni tal-Irregolaritajiet
SIK	Skwadra ta' Investigazzjoni Konġunta
QFP	Qafas Finanzjarju Plurennali
NGEU	NextGeneration EU
OFIS	Sistema ta' Informazzjoni Organika
OLAF	L-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi
PIF	Protezzjoni tal-interessi finanzjarji
RRF	Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza
SCO	Għażliet ta' Kostijiet Issimplifikati
TFUE	It-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea
RPT	Riżorsi Proprji Tradizzjonali
UNCAC	Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti kontra l-Korruzzjoni
VAT	Taxxa fuq il-Valur Miżjud
VOCU	Unità ta' Koordinazzjoni tal-Operazzjonijiet Virtwali
WCO	L-Organizzazzjoni Dinjija Doganali

1. INTRODUZZJONI

L-UE u l-Istati Membri tagħha jikkondividu r-responsabbiltà għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE u għall-ġlieda kontra l-frodi. L-awtoritajiet tal-Istati Membri tal-UE jiġġestixxu l-akbar sehem tan-nefqa tal-UE u jiġbru r-riżorsi proprji tradizzjonali (RPT). Il-Kummissjoni tissorvelja dawn iż-żewġ oqsma, tistabbilixxi l-istandards u tivverifika l-konformità. F'konformità mal-Artikolu 325(5) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), il-Kummissjoni, f'kooperazzjoni mal-Istati Membri tal-UE, hija obbligata li tippreżenta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill rapport annwali dwar il-miżuri meħudin sabiex jiġu miġġielda l-frodi u attivitajiet illegali oħrajn li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-UE (ir-rapport PIF[1]). Għall-2021, dan ir-rapport u d-dokumenti li jakkumpanjawh jissodisfaw dan l-obbligu.

Ir-Rapport PIF 2021 jippreżenta:

(1) ħarsa ġenerali lejn l-interessi finanzjarji tal-UE, lejn l-atti legali ewlenin adottati għall-protezzjoni tagħhom u l-ġurisprudenza rilevanti tal-Qorti tal-Ġustizzja;
(2) l-aktar żviluppi sinifikanti kontra l-frodi fl-UE kollha kemm hi u fl-Istati Membri;
(3) il-kooperazzjoni kontra l-frodi;
(4) oqsma ewlenin għall-protezzjoni konsistenti u armonizzata tal-interessi finanzjarji tal-UE;
(5) statistika u *data* dwar il-frodi u l-irregolaritajiet li jaffettwaw il-baġit tal-UE u l-analiżi tagħhom;
(6) perspettiva għall-2022, konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet.

1.1. Kunċetti ewlenin

L-aktar termini importanti li jintużaw fir-Rapport PIF huma miġbura fil-qosor fil-***Kaxxa 1***.

Kaxxa 1: Definizzjonijiet applikabbli

Għal deskrizzjoni sħiħa tal-**interessi finanzjarji tal-UE** ara t-**Taqsima 1.2**.

Irregolarità tfisser kwalunkwe ksur tad-dritt tal-UE, jew tal-liġi nazzjonali relatata mal-applikazzjoni tiegħu, li jirriżulta minn att jew minn ommissjoni minn operatur ekonomiku, li jew kellu, jew jista' jkollu, effett li jippreġudika l-baġit tal-UE, jew billi jnaqqas jew jitlef id-dħul li jirriżulta mir-riżorsi proprji miġbura direttament f'isem l-UE, jew billi jiċċarġja nefqa mhux ġustifikata għall-baġit tal-UE[2].

---

[1] Magħruf ukoll bħala r-rapport PIF, minn *Protection des Intérêts Financiers* bil-Franċiż, dan ir-rapport huwa akkumpanjat minn sitt dokumenti ta' ħidma tal-persunal tal-Kummissjoni dwar:

a) evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrappurtati għar-riżorsi proprji, ir-riżorsi naturali, il-politika ta' koeżjoni u l-assistenza ta' qabel l-adeżjoni u n-nefqa diretta fl-2020;

b) miżuri adottati mill-Istati Membri biex jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-UE fl-2021;

c) segwitu dwar ir-rakkomandazzjonijiet għar-rapport tal-Kummissjoni dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzarji tal-UE – ġlieda kontra l-frodi 2020;

d) il-Programm Ewropew Kontra l-Frodi – implimentazzjoni tal-2021;

e) is-Sistema ta' Identifikazzjoni Bikrija u ta' Esklużjoni (EDES) — Bord imsemmi fl-Artikolu 143 tar-Regolament Finanzjarju;

f) il-Pjan ta' Azzjoni CAFS - Sitwazzjoni attwali ta' Ġunju 2022.

[2] L-Artikolu 1.2 tar-Regolament tal-Kunsill (KE, EURATOM) Nru 2988/95 tat-18 ta' Diċembru 1995, ĠUKE 23.12.1995 L312 u l-Artikolu 2(35) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013, ĠU 20.12.2013, L347.

Wara l-adozzjoni tad-Direttiva (UE) 2017/1371 (id-“Direttiva PIF”), kwalunkwe att jew ommissjoni intenzjonali li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-UE, inkluż l-użu jew il-preżentazzjoni ta’ dikjarazzjonijiet jew ta’ dokumenti foloz, mhux korretti jew mhux kompluti, jew in-nuqqas ta’ divulgazzjoni ta’ informazzjoni minkejja obbligu speċifiku li jsir dan, jew l-applikazzjoni ħażina tal-fondi jew tal-benefiċċji, jammontaw għal **frodi**. Id-Direttiva PIF tiddistingwi wkoll bejn il-frodi:

(1) f’nefqa mhux relatata mal-akkwist;
(2) f’nefqa relatata mal-akkwist;
(3) fi dħul għajr id-dħul li jirriżulta mir-riżorsi proprji tal-VAT;
(4) fi dħul li jirriżulta mir-riżorsi proprji tal-VAT.

Ir-regolamenti settorjali dwar ir-rapportar ta’ irregolaritajiet f’ġestjoni kondiviża jintroduċu l-kunċett ta’ **suspett ta’ frodi**, definit bħala “irregolarità li tagħti lok għall-bidu ta’ proċedimenti amministrattivi jew ġudizzjarji fuq livell nazzjonali sabiex jiġi stabbilit li hemm imġiba intenzjonata, b’mod partikolari frodi”[3].

Il-frodi titqies bħala **frodi stabbilita** ladarba tkun ittieħdet deċiżjoni definittiva (ġudizzjarja jew amministrattiva) minn korp kompetenti, li tistabbilixxi l-preżenza ta’ mġiba intenzjonata.

Il-**Kaxxa 2** tispjega kif jintużaw il-kunċetti ta’ **suspett ta’ frodi** u **frodi stabbilita** fir-rigward tal-istatistika ppubblikata f’dan ir-rapport.

Il-**korruzzjoni** tirreferi għal kwalunkwe abbuż ta’ poter minn uffiċjal pubbliku għal gwadann privat, li għandu l-effett li jippreġudika l-interessi finanzjarji tal-UE.

1.2. L-interessi finanzjarji tal-UE fl-2021

L-interessi finanzjarji tal-UE jinkludu d-dħul, in-nefqiet u l-assi koperti mill-baġit tal-UE u dawk koperti mill-baġits tal-istituzzjonijiet, tal-korpi, tal-uffiċċji u tal-aġenziji tal-UE u l-baġits ġestiti u mmonitorjati minnhom[4].

In-naħa tad-dħul tal-baġit hija magħmula minn riżorsi proprji tradizzjonali (RPT)[5], mit-taxxa fuq il-valur miżjud u minn sehem mill-introjtu nazzjonali gross tal-Istati Membri tal-UE.

L-Illustrazzjoni 1 turi r-riżorsi disponibbli għall-UE fl-2021.

[3] Ara pereżempju l-Artikolu 2(a) tar-Regolament ta’ Delega tal-Kummissjoni (UE) 2015/1970 tat-8 ta’ Lulju 2015, ĠU L293, 10.11.2015.

[4] Id-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta’ Lulju 2017, l-Artikolu 2.1(a), ĠU 28.07.2017 L198, p. 29.

[5] Ir-RPT jikkonsistu prinċipalment f’dazji doganali wara t-tnaqqis tar-rata ta’ żamma ta’ 25 %.

Illustrazzjoni 1 - Dħul tal-UE fl-2021

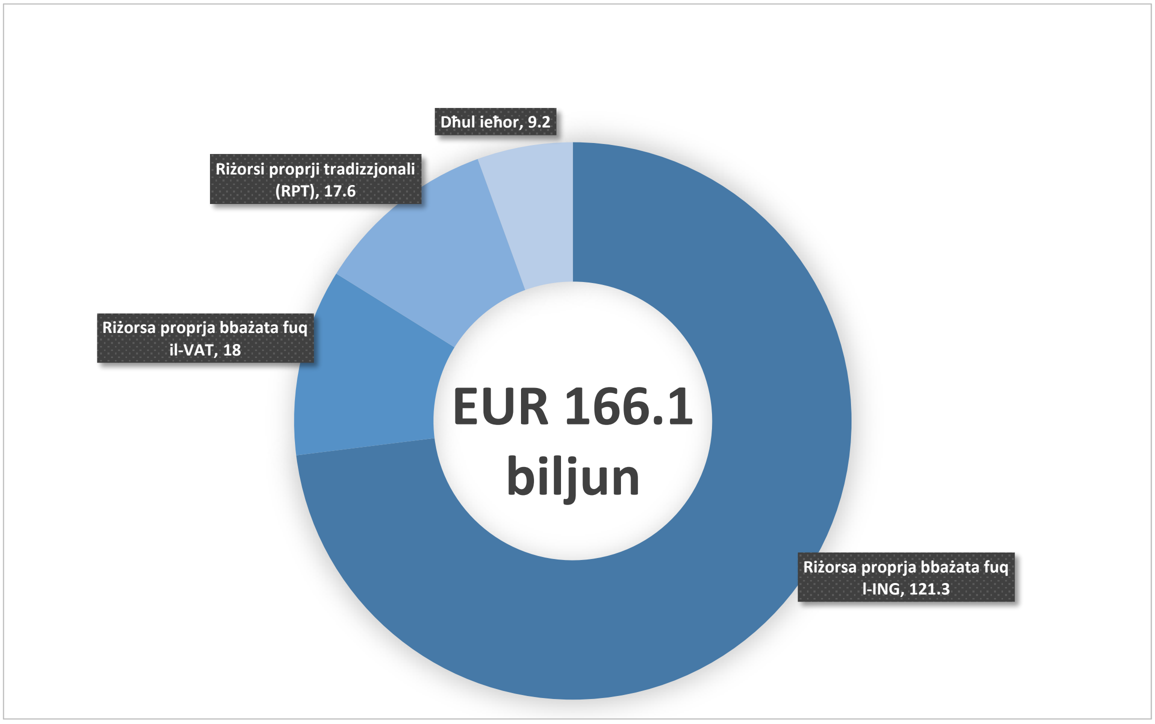

L-UE tiffinanzja l-politiki tagħha permezz ta' dawn ir-riżorsi (ara l-**Illustrazzjoni 2**).

Illustrazzjoni 2 - Nefqa tal-UE fl-2021

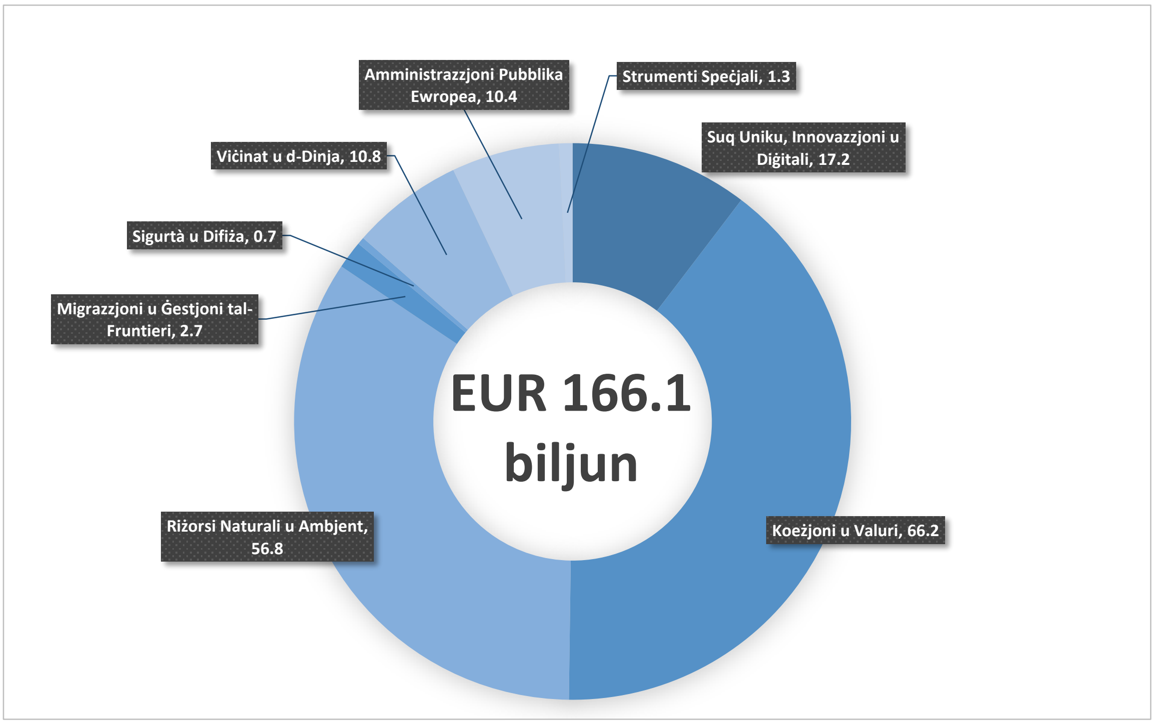

Għalkemm jiġi implimentat fuq bażi annwali[6], il-baġit huwa parti mill-baġit fit-tul tal-UE, il-Qafas Finanzjarju Pluriennali (QFP), li jipprovdi l-limiti tal-infiq għal 7 snin.

[6] Għall-proċedura ta' adozzjoni annwali tal-baġit tal-UE, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget/budgetary-procedure.pdf

2. PUNTI EWLENIN TAL-2021

Din it-taqsima tiġbor fil-qosor l-atti ewlenin adottati u l-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja dwar kwistjonijiet tal-PIF fl-2021.

2.1. Atti ewlenin adottati

It-**Tabella 1** turi l-atti leġiżlattivi ewlenin adottati fl-2021. Matul din is-sena ġiet adottata firxa wiesgħa ta' regolamenti dwar il-programmi ta' nfiq 2021-2027. Dawn fihom dispożizzjonijiet speċifiċi li jtennu l-kompetenza tal-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF) u tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) biex jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-UE, u jirrikjedu li pajjiżi terzi li jipparteċipaw fil-programmi jagħtu lill-Kummissjoni, lill-OLAF u lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA) id-drittijiet u l-aċċess meħtieġa biex jeżerċitaw b'mod komprensiv il-kompetenzi rispettivi tagħhom.

Ir-referenza għal dawk ir-regolamenti ma ġietx inkluża fit-tabella.

Tabella 1 - Atti ewlenin adottati

Titolu	Deskrizzjoni ta' kif l-att jipproteġi l-interessi finanzjarji tal-UE
Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza[7]	Ir-"Regolament RRF". L-Artikolu 22 fih dispożizzjonijiet dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE[8].
Ir-Regolament (UE) 2021/1060 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 li jistipula dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew Plus, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond għal Tranżizzjoni Ġusta u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura u r-regoli finanzjarji għalihom u għall-Fond għall-Ażil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni, il-Fond għas-Sigurtà Interna u l-Istrument għall-Appoġġ Finanzjarju għall-Ġestjoni tal-Fruntieri u l-Politika dwar il-Viżi[9]**.**	Il-Premessa 71 ittenni l-kompetenza tal-OLAF u tal-UPPE li jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-UE għall-programmi relatati. L-Artikolu 69 jirrikjedi li l-Istati Membri jiżguraw il-legalità u r-regolarità tan-nefqa u jieħdu azzjonijiet biex jipprevjenu, jidentifikaw u jikkoreġu u jirrapportaw dwar l-irregolaritajiet, inkluża l-frodi. Dan jiżgura wkoll li l-Kummissjoni, l-OLAF u l-QEA jkollhom l-aċċess meħtieġ għal informazzjoni dwar is-sidien benefiċjarji tar-riċeventi tal-fondi tal-UE. Skont l-Artikolu 74, l-awtoritajiet maniġerjali huma mitluba jkollhom fis-seħħ miżuri u proċedura effettivi u proporzjonati kontra l-frodi, filwaqt li jqisu r-riskji identifikati. L-Anness XII jistabbilixxi regoli dettaljati u l-mudell għar-rapportar ta' irregolaritajiet.
Ir-Regolament (UE) 2021/785 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Programm tal-Unjoni Kontra l-	Il-Programm tal-Unjoni kontra l-Frodi, is-suċċessur ta' HERCULE III, jiffinanzja attivitajiet kontra l-frodi u kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-

7 ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17.

8 It-Taqsima 5.2 għandha aktar informazzjoni dwar l-implimentazzjoni tiegħu.

9 ĠU L 231, 30.6.2021, p. 159.

Frodi u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 250/2014[10]	interessi finanzjarji tal-UE[11].

2.2. Ġurisprudenza dwar kwistjonijiet tal-PIF

Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea tiżgura l-applikazzjoni u l-interpretazzjoni uniformi tad-dritt tal-UE. Fl-2021, il-Qorti ħadet tliet deċiżjonijiet dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE.

In-numru tal-kawża u d-deskrizzjoni
C-130/19[12]**, il-Qorti tal-Awdituri *vs* Pinxten**. F'dan il-każ, il-Qorti tal-Ġustizzja ddikjarat li ex Membru tal-QEA kien kiser l-obbligi li kienu ġejjin mill-uffiċċju tiegħu bħala Membru tal-QEA billi wettaq għadd ta' atti inkluż l-użu mhux xieraq tar-riżorsi tal-QEA biex jiffinanzja attivitajiet mhux relatati mad-dmirijiet tiegħu u l-użu ta' kard tal-fjuwil ipprovduta mill-Qorti għax-xiri tal-fjuwil għal vetturi ta' partijiet terzi. Il-Qorti ċaħħdet lill-ex Membru minn żewġ terzi tad-drittijiet tal-pensjoni tiegħu. Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat li huwa importanti li l-Membri tal-QEA josservaw l-ogħla standards ta' kondotta u jiżguraw li l-interess ġenerali tal-UE jieħu preċedenza f'kull ħin, mhux biss fuq l-interessi nazzjonali iżda wkoll fuq l-interessi personali. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja kkonkludiet li għalkemm persuni li għandhom pożizzjonijiet importanti fl-istituzzjonijiet u l-korpi tal-UE jridu josservaw l-ogħla standards ta' kondotta, il-funzjoni speċifika tal-Qorti tal-Awdituri – il-verifika tar-regolarità tan-nefqa tal-UE u s-solidità tal-ġestjoni finanzjarja – żiedet il-gravità tal-irregolaritajiet imwettqa mill-ex Membru.
C-360/20[13]**, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei**. F'din id-deċiżjoni, il-Qorti qieset li l-kunċett ta' frodi li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, skont it-tifsira tal-Artikolu 1(1)(a) tal-Konvenzjoni PIF[14] ma jinkludix biss ir-riċevuta illegali ta' fondi mill-baġit tal-UE, iżda wkoll iż-żamma illegali tagħhom. Il-frodi, għalhekk, tista' tieħu l-forma ta' nuqqas ta' konformità mal-obbligi ta' rapportar wara l-kisba ta' dawk il-fondi. Konsegwentement, il-frodi skont it-tifsira tal-Artikolu 1(1)(a) tal-Konvenzjoni PIF tkopri l-użu intenzjonat ta' dikjarazzjonijiet foloz jew mhux korretti magħmula wara l-implimentazzjoni ta' proġett iffinanzjat mill-UE biex tinħoloq l-illużjoni li l-obbligi skont il-ftehim ta' finanzjament ikunu ġew issodisfati matul il-perjodu ta' sostenibbiltà tal-proġett, bl-għan li l-fondi mill-baġit tal-UE jinżammu b'mod illegali. Il-Qorti tal-Ġustizzja żiedet li l-leġiżlazzjoni nazzjonali, li skontha persuna ma tistax tiġi mħarrka għal tali dikjarazzjonijiet sakemm ma jkunux saru matul l-implimentazzjoni tal-proġett, hija inkompatibbli mal-Artikolu 325 tat-TFUE. Madankollu, sabiex jiġu rrispettati d-drittijiet fundamentali tal-persuni kkonċernati, il-qrati nazzjonali mhux se jkunu obbligati jinterpretaw leġiżlazzjoni nazzjonali bħal din bħala li tapplika għal dikjarazzjonijiet magħmula wara l-implimentazzjoni tal-proġett fejn dan iwassal għal ksur tal-prinċipju tal-legalità ta' reati u ta' pieni kriminali. Fil-każ ta' ksur potenzjali, se jkun f'idejn il-leġiżlatur nazzjonali li jieħu l-passi xierqa.
C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 u C-840/19[15]**, Euro Box Promotion *et*.** Il-Qorti tal-Ġustizzja ntalbet tiddeċiedi dwar il-kompatibbiltà mad-dritt tal-UE tal-ġurisprudenza tal-Qorti

10 ĠU L 172, 17.5.2021, p. 110–122.

11 Ara t-Taqsima 4.2.2 għal aktar informazzjoni.

12 Is-sentenza tat-30 ta' Settembru 2021, EU:C:2021:782

13 Is-sentenza tal-14 ta' Ottubru 2021, EU:C:2021:856

14 Konvenzjoni li saret fuq il-bażi tal-Artikolu K.3 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunitajiet Ewropej, ĠU C 316, 27.11.1995, p. 49-57.

15 Is-sentenza tal-21 ta' Ottubru 2021, EU:C:2021:1034

Kostituzzjonali Rumena dwar ir-regoli tal-proċedura kriminali applikabbli għall-proċedimenti ta' frodi u korruzzjoni. Fl-2018, il-Qorti Kostituzzjonali Rumena rrevokat is-sentenzi tal-Qorti Għolja Rumena tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja li kkundannaw bosta persuni għal frodi tal-VAT, korruzzjoni u eżerċitar ta' influwenza b'rabta mal-ġestjoni tal-fondi tal-UE, filwaqt li ddikjarat, fis-sustanza, li l-bordijiet ta' mħallfin li kienu semgħu l-każijiet kienu magħmula b'mod irregolari. Dwar il-kwistjoni, fost kwistjonijiet oħra, saret referenza preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja minn qorti Rumena inferjuri ta' jekk il-ġurisprudenza tal-Qorti Kostituzzjonali wasslitx għal riskju sistemiku ta' impunità fil-ġlieda kontra l-frodi u l-korruzzjoni, b'mod partikolari, peress li r-reati ma jiġux ikkastigati minħabba li jsiru preskritti biż-żmien.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li għalkemm ir-regoli li jirregolaw l-organizzazzjoni tas-sistema ġudizzjarja fl-Istati Membri huma, fil-prinċipju, kwistjoni għall-ġuriżdizzjoni tal-Istati Membri, dawn ir-regoli, madankollu, iridu jkunu konformi mal-obbligi tagħhom skont id-dritt tal-UE. Dawn l-obbligi jinkludu l-ġlieda kontra l-attivitajiet illegali, inkluż ir-reati ta' korruzzjoni, li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-UE permezz ta' miżuri ta' deterrent effettivi. Ir-rekwiżit tal-effettività japplika kemm għall-proċedimenti kif ukoll għall-penali għal dawk ir-reati u għall-infurzar tal-penali imposti. Huwa primarjament f'idejn il-leġiżlatura nazzjonali li tiżgura li r-regoli proċedurali applikabbli għal dawk ir-reati ma jippreżentawx riskju sistemiku ta' impunità. Il-qrati nazzjonali, min-naħa tagħhom, ma għandhomx japplikaw dispożizzjonijiet domestiċi li jipprevjenu l-applikazzjoni ta' penali deterrenti effettivi. Fil-każ inkwistjoni, il-konsegwenza tal-applikazzjoni tal-ġurisprudenza tal-Qorti Kostituzzjonali Rumena hija li l-każijiet ta' frodi u korruzzjoni kkonċernati jridu jiġu eżaminati mill-ġdid, jekk ikun meħtieġ f'diversi okkażjonijiet, fl-ewwel istanza u/jew f'appell. Dan jista' jwassal għall-preskrizzjoni tagħhom, bir-riżultat li l-persuni li jokkupaw l-ogħla pożizzjonijiet fl-Istat Rumen li jkunu ġew ikkundannati fuq frodi jew korruzzjoni ma jiġux ippenalizzati b'mod li jkun effettiv u jaġixxi bħala deterrent. Ir-riskju ta' impunità jsir sistemiku għal dik il-kategorija ta' persuni u jqajjem dubji dwar l-objettiv tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni kbira. Konsegwentement, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-Artikolu 325 tat-TFUE u l-Artikolu 2 tal-Konvenzjoni PIF jipprekludu r-regoli jew il-prattiki nazzjonali li taħthom is-sentenzi f'każijiet ta' korruzzjoni u ta' frodi tal-VAT ma ġewx mogħtija minħabba bordijiet ta' mħallfin magħmula b'mod irregolari, fejn dan iwassal għal riskju sistemiku li atti li jikkostitwixxu frodi serja li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-UE jew il-korruzzjoni b'mod ġenerali ma jiġux ikkastigati. Il-Qorti tal-Ġustizzja żiedet li l-qorti tar-rinviju kellha tivverifika l-kompatibbiltà ta' tali approċċ mad-dritt tal-akkużat għal proċess ġust skont l-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali.

3. L-ARKITETTURA TAL-UE KONTRA L-FRODI

L-arkitettura leġiżlattiva u organizzazzjonali kumplessa fis-seħħ biex jiġu protetti l-interessi finanzjarji tal-UE hija r-riżultat ta' proċess kontinwu li jkopri aktar minn tliet deċennji[16]. Din it-taqsima tippreżenta l-aktar żviluppi sinifikanti f'dan il-qasam fl-2021[17].

[16] Għall-iżvilupp ta' leġiżlazzjoni biex jiġu protetti l-interessi finanzjarji tal-UE matul l-ewwel tliet deċennji (1989-2018) tal-aspett tal-PIF tal-ħidma tal-UE ara r-*Rapport annwali dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE u l-ġlieda kontra l-frodi – 2018* tal-Kummissjoni Ewropea, COM(2019) 444 final, 11.10.2019. Għall-aħħar sentejn (2019-2020) ara, rispettivament ir-*Rapport annwali dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE u l-ġlieda kontra l-frodi – 2019* tal-Kummissjoni Ewropea, COM(2020) 363 final, 3.9.2020, u r-*Rapport annwali dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE u l-ġlieda kontra l-frodi – 2020* tal-Kummissjoni Ewropea, COM(2021) 578 final, 20.9.2021.

[17] L-arkitettura tal-UE kontra l-frodi u l-atturi prinċipali involuti ġew ippreżentati f'COM(2021) 444 final, *cit.*, Taqsima 3, pp. 11-19.

3.1. Il-livell Ewropew

3.1.1. Il-Parlament Ewropew

Minbarra l-attivitajiet leġiżlattivi tiegħu, il-**Parlament Ewropew** (PE) jeżamina l-implimentazzjoni tal-baġit tal-UE min-naħa tal-Kummissjoni (u ta' istituzzjonijiet u korpi oħra) permezz ta' proċedura magħrufa bħala "kwittanza". Fl-2021, il-PE ta l-kwittanza għas-sena finanzjarja 2019[18] u beda l-proċedura għas-sena finanzjarja 2020[19]. Il-**Kumitat għall-Kontroll tal-Baġit** (CONT) huwa ċentrali għall-proċedura ta' kwittanza u jabbozza wkoll rapport annwali dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE. Ir-rapport jipprovdi gwida politika għall-Kummissjoni u għall-Istati Membri ladarba jiġi adottat bħala riżoluzzjoni fil-plenarja tal-Parlament. Fl-2021, diversi laqgħat tal-CONT iffukaw fuq l-attivitajiet tal-OLAF, u l-Uffiċċju ġie mistieden jippreżenta r-riżultati tiegħu.

Daqqa ta' għajn 1 - Ir-riżoluzzjoni għall-2019 tal-Parlament Ewropew dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE

Ir-riżoluzzjoni tal-PE għall-2019 ġiet adottata fis-sessjoni plenarja tiegħu tas-7 ta' Lulju 2021, wara li rċeviet vot favorevoli tal-CONT fil-21 ta' Ġunju 2021[20].

Ir-riżoluzzjoni hija fil-biċċa l-kbira pożittiva filwaqt li tirrakkomanda aktar azzjoni tal-Kummissjoni f'varjetà ta' oqsma relatati mal-ġlieda kontra l-frodi. Hija tieħu nota tat-tnaqqis fl-għadd ta' irregolaritajiet frawdolenti u mhux frawdolenti rrapportati fl-2019 u titlob kooperazzjoni aktar mill-qrib mill-Istati Membri dwar l-iskambju ta' informazzjoni. Ir-riżoluzzjoni tirrikonoxxi l-isforzi tal-Kummissjoni għar-riforma tax-xenarju kontra l-frodi u titlob li l-OLAF u l-UPPE jingħataw riżorsi adegwati. Ir-riżoluzzjoni tenfasizza r-rwol kruċjali tal-kapaċità ta' identifikazzjoni u tistieden lill-Kummissjoni tkompli tappoġġa lill-Istati Membri biex jiżguraw kemm li l-kwalità tal-kontrolli tittejjeb kif ukoll li l-għadd tagħhom jiżdied. Il-PE jitlob lill-Kummissjoni b'mod partikolari biex:

- toħloq sistema ta' rapportar u monitoraġġ diġitali u interoperabbli għal rapportar f'waqtu, uniformi u standardizzat mill-Istati Membri f'ġestjoni kondiviża;
- tadotta strateġija kontra l-frodi li tinvolvi lill-Istati Membri;
- tippreżenta proposta leġiżlattiva dwar l-assistenza amministrattiva reċiproka fil-qasam tal-infiq tal-UE;
- tinkludi proposti għal limiti massimi għal kull persuna fiżika għall-benefiċjarji tal-Politika Agrikola tal-Kummissjoni (PAK) u l-fondi ta' koeżjoni fil-proposta tagħha għar-reviżjoni tar-Regolament Finanzjarju;
- testendi s-Sistema ta' Identifikazzjoni Bikrija u ta' Esklużjoni (EDES) għal ġestjoni kondiviża; u
- tappoġġa u tipproteġi l-ġurnaliżmu investigattiv.

---

18 2020/2140(DEC) tat-28.4.2021.

19 2021/2106(DEC). Il-PE adotta r-riżoluzzjoni ta' kwittanza f'Mejju 2021. Huwa approva r-riżoluzzjoni ta' kwittanza dwar il-Kummissjoni li takkumpanja d-deċiżjoni dwar il-kwittanza, b'451 vot favur, 175 kontra u 17-il astensjoni.

20 Il-fajl tal-proċedura 2020/2246(INI), Il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE - ġlieda kontra l-frodi – rapport annwali 2019.

3.1.2. Il-Kunsill

Il-**Grupp ta' Ħidma tal-Kunsill dwar il-Ġlieda Kontra l-Frodi** jittratta kwistjonijiet relatati mal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE u l-ġlieda kontra l-frodi u attivitajiet illegali oħra li jaffettwaw dawk l-interessi. Huwa jaħdem ukoll dwar kwistjonijiet li jikkonċernaw l-OLAF u l-Kumitat ta' Sorveljanza tiegħu.

Il-grupp ta' ħidma huwa responsabbli biex jeżamina:

- proposti leġiżlattivi dwar il-ġlieda kontra l-frodi u dwar l-attivitajiet tal-OLAF;
- rapporti annwali dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE.

L-OLAF irrappreżenta lill-Kummissjoni f'diversi gruppi ta' ħidma tal-Kunsill, b'mod partikolari fil-Grupp ta' Ħidma dwar il-Ġlieda Kontra l-Frodi.

3.1.3. Il-Kummissjoni Ewropea

Il-**Kummissjoni Ewropea** tiddefinixxi l-istrateġiji u tikkonkretizza f'politiki u f'inizjattivi l-għanijiet politiċi ġenerali żviluppati b'mod kollettiv mill-istituzzjonijiet tal-UE. Id-Direttorati Ġenerali tal-Kummissjoni (DĠ) jimmaniġġaw politiki speċifiċi u l-programmi ta' nfiq relatati li jappoġġawhom. Sabiex tipproteġi aħjar il-baġit tal-UE, fl-2019, il-Kummissjoni adottat l-istrateġija tagħha kontra l-frodi (l-Istrateġija tal-Kummissjoni Kontra l-Frodi (CAFS)), akkumpanjata minn pjan ta' azzjoni.

Daqqa ta' għajn 2 – Is-sitwazzjoni attwali tal-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni li jakkumpanja s-CAFS

L-Istrateġija tal-Kummissjoni Kontra l-Frodi (CAFS), u l-pjan ta' azzjoni assoċjat tagħha li jinkludi 63 azzjoni, għandhom rwol sinifikanti fil-prevenzjoni tal-użu ħażin possibbli tal-fondi tal-UE. Skont il-koordinazzjoni tal-OLAF, id-dipartimenti responsabbli tal-Kummissjoni għamlu progress tajjeb ħafna fl-implimentazzjoni tal-azzjonijiet, u dan poġġihom fit-triq it-tajba biex jirrispettaw l-iskadenza ta' Diċembru 2021 għat-tlestija. Sa Ġunju 2022 kienu tlestew 59 mis-63 azzjoni – madwar 94 %[21].

L-istrateġija għandha żewġ objettivi prinċipali, biex ittejjeb: (i) il-ġbir u l-analiżi tad-*data;* u (ii) il-koordinazzjoni, il-kooperazzjoni u l-proċessi.

F'konformità mal-ewwel objettiv, l-OLAF intensifika l-ħidma analitika tiegħu, b'mod partikolari bl-iżvilupp ta' qafas ta' riskju għall-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF), li jkopri irregolaritajiet serji potenzjali – frodi, korruzzjoni u kunflitti ta' interess – li jirriżultaw fl-implimentazzjoni tal-RRF. Huwa nieda wkoll studju dwar l-iżvilupp futur tas-Sistema ta' Ġestjoni tal-Irregolaritajiet (IMS), biex tindirizza kwistjonijiet ta' interoperabbiltà u ttejjeb ir-rapportar mill-Istati Membri.

F'konformità mat-tieni objettiv tas-CAFS, kompla l-progress dwar għadd ta' azzjonijiet immirati sabiex iżidu l-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni bejn id-dipartimenti tal-Kummissjoni u sabiex jipprovdu lill-Kummissjoni b'sistema aktar effettiva ta' sorveljanza kontra l-frodi. Il-kuntatti u l-kooperazzjoni bejn id-dipartimenti tal-Kummissjoni ġew intensifikati, b'mod partikolari permezz ta' laqgħat regolari ta' gruppi ta' rappreżentanti tal-Kummissjoni – stabbiliti skont il-mod jew it-tema ta' ġestjoni – taħt il-patroċinju tan-network għall-Prevenzjoni u l-Identifikazzjoni tal-Frodi (FPDNet) immexxi mill-OLAF.

[21] Għas-sitwazzjoni attwali tal-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni tas-CAFS, ara l-"Pjan ta' Azzjoni tas-CAFS - Sitwazzjoni attwali Ġunju 2022" li jakkumpanja dan ir-rapport.

Il-Kummissjoni impenjat ruħha wkoll li ttejjeb il-monitoraġġ tas-segwitu mogħti lir-rakkomandazzjonijiet tal-OLAF, parti essenzjali mill-isforzi biex il-fondi li jintefqu b'mod żbaljat jerġgħu jitqiegħdu fil-baġit tal-UE. Il-Kummissjoni u l-OLAF għamlu sforz konġunt biex iżidu l-effiċjenza ta' dan il-monitoraġġ u qiesu madwar 1 700 rakkomandazzjoni finanzjarja maħruġa lid-dipartimenti u lill-aġenziji eżekuttivi tal-Kummissjoni bejn l-2012 u l-2020. B'kollox, is-somma tal-ammonti rakkomandati għall-irkupri għall-2012-2020 hija ekwivalenti għal aktar minn EUR 7 biljun b'aktar minn 40 % relatati ma' ħames każijiet kbar ta' sottovalwazzjoni doganali[22].

Sabiex jiġu żgurati sforzi sostnuti kontra l-frodi fil-Kummissjoni, u sabiex jiġu indirizzati kemm l-azzjonijiet li jifdal tal-pjan ta' azzjoni CAFS tal-2019 kif ukoll il-prijoritajiet il-ġodda tal-Kummissjoni, l-OLAF qiegħed jikkunsidra reviżjoni mmirata tal-pjan. L-objettivi ewlenin u l-prinċipji sottostanti tas-CAFS jibqgħu validi u l-enfasi maħsub ta' pjan ta' azzjoni rivedut se jkun fuq prijoritajiet tal-Kummissjoni bħall-QFP il-ġdid, l-RRF, il-kooperazzjoni mal-UPPE, u r-rwol tad-diġitalizzazzjoni fil-ġlieda kontra l-frodi.

3.1.4. L-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF)

L-**Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi** (OLAF) iwettaq investigazzjonijiet indipendenti dwar il-frodi u l-korruzzjoni li jinvolvu fondi tal-UE u jiżviluppa politika tal-UE ta' kontra l-frodi sabiex jiġu miġġielda l-frodi, il-korruzzjoni u kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-UE.

Daqqa ta' għajn 3 – Attivitajiet tal-OLAF fl-2021

Saru madwar 1 100 għażla matul is-sena, li wasslu għall-ftuħ ta' 234 każ investigattiv ġdid. Total ta' 212-il investigazzjoni ġew konklużi b'suċċess matul is-sena, li wasslu għall-ħruġ ta' 294 rakkomandazzjoni finanzjarja, ġudizzjarja, dixxiplinari u amministrattiva mill-OLAF lill-awtoritajiet kompetenti tal-UE u dawk nazzjonali. Il-maġġoranza ta' dawn ir-rakkomandazzjonijiet kienu jikkonċernaw l-irkupru tal-fondi tal-UE mill-UE u mill-awtoritajiet nazzjonali inkwistjoni – EUR 527,4 miljun fl-2021. Bis-saħħa tal-ħidma tal-OLAF, aktar minn EUR 340 miljun ġew ipprevenuti milli jintefqu bla bżonn.

L-investigazzjonijiet tal-OLAF urew għadd ta' xejriet ġodda fl-attività frawdolenti, bħall-frodi relatata mal-COVID-19, it-tranżizzjoni ekoloġika, u l-immaniġġar tal-iskart.

Fil-5 ta' Lulju 2021, ġie ffirmat arranġament ta' ħidma bejn l-OLAF u l-UPPE bil-għan li tiġi ottimizzata l-kooperazzjoni operazzjonali. Din il-kooperazzjoni diġà qed tipproduċi riżultati tanġibbli. Fl-2021, l-OLAF kien sors sinifikanti ta' informazzjoni ġdida għall-UPPE[23]: 85 mill-investigazzjonijiet kriminali tiegħu kienu bbażati fuq ir-rappurtar investigattiv tal-OLAF. Il-ħsara totali possibbli lill-baġit tal-UE tal-kwistjonijiet taħt investigazzjoni rrapportati mill-OLAF fl-2021 kienet stmata għal EUR 2,2 biljun[24]. L-investigaturi u l-analisti forensiċi tal-OLAF ipprovdew ukoll appoġġ sostanzjali għall-investigazzjonijiet tal-UPPE, billi pparteċipaw f'intervisti tax-xhieda bħala esperti u pprovdew analiżi dettaljata tal-kwistjonijiet doganali. L-

[22] Is-sottovalwazzjoni identifikata fir-Renju Unit diġà ġiet irrapportata fir-rapport PIF tal-2020, *cit.*, Daqqa ta' għajn 1, p. 13.

[23] Il-qafas legali li jirregola r-relazzjoni bejn l-UPPE u l-OLAF jipprevedi arranġamenti ta' ħidma bejn iż-żewġ korpi sabiex jiġu stabbiliti l-aspetti prattiċi tar-relazzjoni tagħhom. L-arranġamenti ta' ħidma ġew iffirmati fil-5 ta' Lulju 2021.

[24] L-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF), *The OLAF Report 2021*, p. 38.

OLAF fetaħ bosta investigazzjonijiet komplementari. Dawn taw xi riżultati sinifikanti f'termini ta' ġustizzja finanzjarja u kriminali.

3.1.5. L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE)

L-**Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew** (UPPE), bħala l-ewwel awtorità ta' prosekuzzjoni supranazzjonali, għandu s-setgħa li jinvestiga u jmexxi l-prosekuzzjoni kontra reati li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-UE fit-22 Stat Membru parteċipanti tal-UE[25].

Daqqa ta' għajn 4 - L-ewwel 7 xhur tal-attività operazzjonali tal-UPPE f'numri

L-UPPE beda jopera fl-1 ta' Ġunju 2021. Sa tmiem l-2021, b'kollox l-Uffiċċju rċieva 2 832 rapport u fetaħ 576 investigazzjoni (515-il investigazzjoni attiva sal-31 ta' Diċembru 2021)[26].

Ir-rapporti prinċipalment ġew mill-awtoritajiet nazzjonali jew minn partijiet privati.

L-UPPE kkonkluda arranġament ta' ħidma mal-Uffiċċju tal-Prosekutur Ġenerali tal-Ungerija, u bħalissa hemm għaddejjin negozjati dwar il-konklużjoni ta' arranġament ta' ħidma mal-Polonja, l-Irlanda u d-Danimarka.

Fir-rigward tal-irkupru tar-rikavati minn attivitajiet kriminali, saru 81 azzjoni ta' rkupru fi 12 mill-Istati Membri parteċipanti (l-Italja, il-Belġju, il-Ġermanja, ir-Rumanija, iċ-Ċekja, il-Kroazja, il-Finlandja, il-Latvja, il-Lussemburgu, Spanja, il-Litwanja, u l-Portugall). B'kollox, l-UPPE talab li jiġu ssekwestrati aktar minn EUR 152 miljun, u ngħata l-permess għal sekwestru ta' aktar minn EUR 147 miljun.

F'konformità mal-prinċipju tal-legalità, l-UPPE huwa obbligat jibda investigazzjonijiet kull meta jkun hemm raġunijiet raġonevoli biex jemmen li jkun qed jitwettaq, jew ikun twettaq, reat fil-kompetenza tiegħu. L-awtoritajiet nazzjonali huma legalment obbligati li jirrapportaw lill-UPPE kwalunkwe kondotta kriminali li fir-rigward tagħha l-UPPE jista' jeżerċita l-kompetenza tiegħu. Jekk l-awtoritajiet nazzjonali jkunu bdew jinvestigaw reat li jaqa' taħt il-kompetenza tal-UPPE u huwa jiddeċiedi li jeżerċita d-dritt tiegħu ta' evokazzjoni, huma jkunu obbligati li jgħaddu l-każijiet tagħhom lilu. L-investigazzjonijiet jinbdew mill-Prosekuturi Delegati Ewropej fl-Istati Membri parteċipanti u jiġu ssorveljati minn 22 Prosekutur Ewropew u mill-Kap Prosekutur Ewropew fil-Lussemburgu. Il-Prosekuturi Delegati Ewropej huma inkorporati fis-servizzi jew fil-ġudikatura nazzjonali ta' prosekuzzjoni pubblika. Madankollu, dawn jistgħu jingħataw direzzjoni biss fir-rigward tal-ħidma operazzjonali tagħhom mill-kwartieri ġenerali tal-UPPE, jew permezz tal-15-il Awla Permanenti jew tat-22 Prosekutur Ewropew. Fl-2021, kien hemm 95 Prosekutur Delegat Ewropew attiv u huwa intenzjonat li jinħatru 140. Il-Kulleġġ tal-UPPE ltaqa' 34 darba u adotta 125 deċiżjoni. Huwa emenda u ssupplimenta xi deċiżjonijiet ibbażati fuq l-ewwel tagħlimiet meħuda, pereżempju, dwar l-allokazzjoni ta' każijiet lill-Awli Permanenti jew il-verifika tal-informazzjoni rreġistrata biex tiġi vvalutata l-kompetenza tal-UPPE.

Daqqa ta' għajn 5 – Il-Ftehim li jistabbilixxi l-modalitajiet ta' kooperazzjoni bejn il-Kummissjoni u l-UPPE

Il-qafas legali li jirregola l-UPPE jipprevedi li huwa jistabbilixxi u jżomm relazzjoni kooperattiva mal-Kummissjoni għall-finijiet tal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE. Għal dak il-għan, huma kkonkludew ftehim li jistabbilixxi l-modalitajiet għall-kooperazzjoni tagħhom.

---

[25] Id-Danimarka, l-Irlanda, l-Ungerija, il-Polonja u l-Iżvezja ma jiħdux sehem fl-UPPE. L-Iżvezja hija mistennija li tingħaqad mal-UPPE fl-2023.

[26] Għal statistika aktar dettaljata, b'mod partikolari għal kull Stat Membru parteċipanti, ara l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew, *2021 Annual Report*.

Il-Ftehim, li ġie ffirmat fit-18 ta' Ġunju 2021, jagħti dettalji dwar l-arranġamenti amministrattivi għall-implimentazzjoni tal-obbligi reċiproċi ta' informazzjoni u ta' konsultazzjoni stabbiliti fir-Regolament tal-UPPE. Huma għandhom l-għan, minn naħa, li jippermettu lill-UPPE jinvestiga u jħarrek b'mod effettiv reati li jaffettwaw il-baġit tal-UE; u, min-naħa l-oħra, li d-dipartimenti tal-Kummissjoni jkunu jistgħu jiżguraw segwitu amministrattiv, finanzjarju u dixxiplinari xieraq għall-investigazzjonijiet tal-UPPE, inklużi miżuri ta' prekawzjoni biex jiġi protett il-baġit tal-UE.

Il-Ftehim jispeċifika, b'mod partikolari, a) it-tipi speċifiċi ta' informazzjoni jew konsultazzjonijiet li għandhom jiġu trażmessi f'kull każ; b) il-punti ta' kuntatt rilevanti; c) il-proċeduri, l-għodod ta' komunikazzjoni, il-mudell u l-iskadenzi applikabbli; u d) il-kundizzjonijiet li taħthom l-UPPE jkun jista' jaċċessa bażijiet tad-*data* rilevanti speċifiċi mmaniġġati mill-Kummissjoni. Huwa jinkludi wkoll referenza għall-kooperazzjoni mill-qrib u f'waqtha bejn il-Kummissjoni u l-UPPE fir-rigward tal-applikazzjoni tar-Regolament (UE) 2020/2092 dwar reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni.

3.1.6. Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA)

Il-**Qorti Ewropea tal-Awdituri** (QEA) tivvaluta l-ekonomija, l-effettività, l-effiċjenza, il-legalità u r-regolarità tal-azzjoni tal-UE sabiex ittejjeb ir-responsabbiltà, it-trasparenza u l-ġestjoni finanzjarja.

Daqqa ta' għajn 6 – Ir-rapport annwali tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri

Kull sena, il-QEA tawditja d-dħul u n-nefqa tal-baġit tal-UE u tipprovdi l-opinjoni tagħha dwar sa liema punt il-kontijiet annwali huma affidabbli, u l-introjtu u l-infiq jikkonformaw mar-regoli u mar-regolamenti fis-seħħ. Ir-rapport annwali għas-sena finanzjarja 2020 ġie ppubblikat fis-26 ta' Ottubru 2021[27].

Il-QEA kkonkludiet li l-kontijiet ma kinux affettwati minn dikjarazzjonijiet skorretti materjali. Fir-rigward tar-regolarità tat-tranżazzjonijiet, hija kkonkludiet li d-dħul kien ħieles minn żball materjali. Fir-rigward tan-nefqa, ir-riżultati tal-awditjar juru li l-livell stmat ta' żball baqa' l-istess bħas-sena l-oħra, 2,7 %. In-nefqa b'riskju għoli (prinċipalment ibbażata fuq ir-rimborż) kienet affettwata minn livell materjali ta' żball. Fl-2021, ġew irrapportati sitt każijiet ta' frodi suspettata lill-OLAF.

3.1.7. Il-Eurojust

Il-**Eurojust**, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fil-Ġustizzja Kriminali, tikkoordina l-ħidma tal-awtoritajiet nazzjonali – mill-Istati Membri tal-UE kif ukoll minn pajjiżi mhux tal-UE – fl-investigazzjoni u fil-prosekuzzjoni ta' reati transfruntieri. Fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE, hija teżerċita l-aktar ir-rwol tagħha fir-rigward tal-Istati Membri li ma jipparteċipawx fl-UPPE.

Daqqa ta' għajn 7 – L-attivitajiet ewlenin tal-Eurojust fl-2021

Fl-2021, il-Eurojust kompliet bil-ħidma operazzjonali tagħha dwar il-ġlieda kontra l-frodi li jaffettwa l-baġit tal-UE u reati oħrajn tal-PIF, f'kooperazzjoni mal-UPPE, l-OLAF u l-Europol. Il-kooperazzjoni fil-ġlieda kontra l-frodi kienet tinkludi l-involviment tal-Eurojust fl-Operazzjoni SENTINEL, immirata lejn il-protezzjoni tal-fondi b'rabta mal-inizjattiva NextGeneration EU

[27] Il-Qorti Ewropea tal-Awdituri , *Rapport Annwali dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-UE għas-sena finanzjarja 2020*, 26.10.2021.

kontra l-frodi, il-korruzzjoni u kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-UE (ara d-**Daqqa ta' Għajn 11**).

Il-kooperazzjoni tal-Eurojust mal-UPPE bdiet fl-2021. Wara li ffirmat l-arranġament ta' ħidma tagħhom fi Frar 2021, il-Eurojust bdiet tikkoopera mal-UPPE f'investigazzjonijiet ftit wara li l-UPPE beda l-ħidma operazzjonali tiegħu fl-1 ta' Ġunju 2021.

L-OLAF baqa' sieħeb operazzjonali importanti għall-Eurojust fl-2021 billi pparteċipa f'bosta laqgħat ta' koordinazzjoni dwar każijiet li jaffettwaw il-baġit tal-UE. Iż-żewġ korpi stabbilew ukoll fluss tax-xogħol ġdid għal kooperazzjoni aktar mill-qrib u komplew jaħdmu fuq l-evalwazzjoni ta' Skwadri ta' Investigazzjoni Konġunta (SIK) li fihom ipparteċipa l-OLAF. Bħal fis-snin preċedenti, il-Eurojust u l-OLAF komplew jikkondividu l-għarfien espert ma' xulxin dwar il-ġlieda kontra l-frodi. Wara s-seminar tal-Eurojust għall-investigaturi tal-OLAF fl-2020, fl-2021 l-esperti tal-Eurojust attendew preżentazzjonijiet mill-OLAF dwar studji tal-każijiet, metodi ta' analiżi tad-*data* u l-qafas legali rivedut applikabbli għall-investigazzjonijiet tal-OLAF.

3.1.8. Il-Europol

Il-**Europol**, l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fl-Infurzar tal-Liġi, isservi bħala ċentru ta' appoġġ għall-operazzjonijiet tal-infurzar tal-liġi, ċentru għall-informazzjoni dwar attivitajiet kriminali, u ċentru għall-għarfien espert dwar l-infurzar tal-liġi.

Daqqa ta' għajn 8 – Il-Europol fl- 2021

F'Settembru 2021, iċ-Ċentru Ewropew għall-Kriminalità Finanzjarja u Ekonomika (EFECC) tal-Europol, f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet Taljani, kellu laqgħa ta' livell għoli dwar l-infurzar tal-liġi f'Ruma u qabel dwar il-prinċipju li ġej: kwalunkwe theddida għall-RRF taffettwa l-benesseri finanzjarju tal-UE.

F'Settembru 2021 ukoll, il-Europol, l-OLAF, l-UPPE, il-Eurojust u 21 Stat Membru ngħaqdu flimkien fl-Operazzjoni SENTINEL (ara d-**Daqqa ta' Għajn 11**).

3.2. Il-livell tal-Istati Membri

3.2.1. Is-Servizzi ta' Koordinazzjoni Kontra l-Frodi (AFCOS)

Mill-2013 'il hawn[28], l-Istati Membri kienu meħtieġa jaħtru **servizz ta' koordinazzjoni kontra l-frodi** (AFCOS) biex tiġi ffaċilitata l-kooperazzjoni effettiva u l-iskambju ta' informazzjoni, inkluża informazzjoni operazzjonali, mal-OLAF. L-Istati Membri huma liberi li jiddeċiedu fejn l-AFCOS jitqiegħed l-aħjar fl-istruttura amministrattiva nazzjonali tagħhom u liema setgħat ikollu.

Il-mandat tal-AFCOS jista' jvarja, skont iċ-ċirkostanzi speċifiċi għall-pajjiż. Madankollu, fil-każijiet kollha, il-mandat tiegħu għandu jinkludi l-iżgurar tal-kooperazzjoni mal-OLAF u l-koordinazzjoni, fl-Istat Membru kkonċernat, tal-obbligi u l-attivitajiet leġiżlattivi, amministrattivi u investigattivi relatati mal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE.

[28] F'konformità mal-Artikolu 12a tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jħassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999, kif emendat bir-Regolament (UE, Euratom) 2016/2030 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ottubru 2016 u r-Regolament (UE, Euratom) 2020/2223 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Diċembru 2020.

***Daqqa ta' għajn 9 – Miżuri adottati mill-Istati Membri fl-2021*[29]**

Il-Lussemburgu u l-Latvja saħħew l-AFCOS tagħhom. Fil-**Lussemburgu**, it-tim tal-AFCOS issaħħaħ biex jiżgura koordinazzjoni adegwata fil-ġlieda kontra l-frodi u l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE. **Il-Latvja** rrapportat l-adozzjoni ta' liġi ġdida u ta' manwal ta' proċedura korrispondenti, biex tiżgura li l-AFCOS tagħha jkollu drittijiet legali *(a)* biex jipparteċipa fil-kontrolli fuq il-post mill-OLAF u jipprovdilhom assistenza, *(b)* biex jitlob informazzjoni jew dokumenti minn individwi privati, u *(c)* biex jirċievi informazzjoni dwar kontijiet bankarji bħala parti mill-investigazzjonijiet amministrattivi.

Il-Greċja, **Spanja** u **l-Iżvezja** rrapportaw miżuri meħuda mill-AFCOS tagħhom biex jgħinu lill-awtoritajiet maniġerjali jirrapportaw aħjar il-frodi possibbli lill-aġenziji tal-infurzar tal-liġi.

3.2.2. L-Istrateġiji Nazzjonali Kontra l-Frodi (NAFS)

L-inkoraġġiment sostnut mill-Kummissjoni lill-Istati Membri biex jadottaw **strateġiji nazzjonali kontra l-frodi** (NAFS) irriżulta f'żieda kostanti fl-għadd ta' NAFS adottati. Sa tmiem l-2021, 17-il[30] Stat Membru kienu adottaw jew aġġornaw NAFS u minn dawk il-11[31] li kienu għadhom iridu jadottaw waħda, 4[32] irrapportaw li kienu fil-proċess ta' abbozzar, jew qrib l-adozzjoni, ta' NAFS.

Illustrazzjoni 3 – NAFS: is-sitwazzjoni attwali tal-adozzjoni

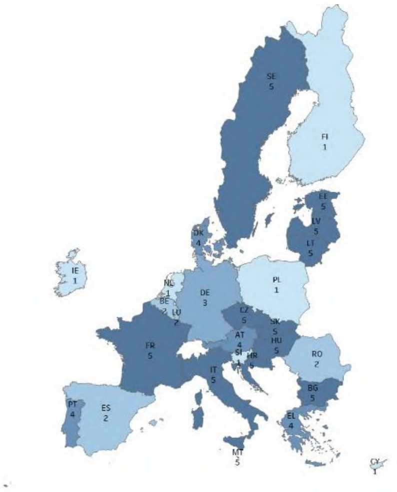

Didaskalija

5	**NAFS adottati jew aġġornati u rrapportati**
4	**NAFS settorjali**
3	**AFS reġjonali**
2	**Abbozzar jew adozzjoni tan-NAFS jinsabu għaddejjin**
1	**L-ebda**

[29] Ara "Miżuri adottati mill-Istati Membri biex jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-UE fl-2021 – L-implimentazzjoni tal-Artikolu 325 tat-TFUE" li jakkumpanja dan ir-rapport għal aktar informazzjoni dwar inizjattivi nazzjonali biex tissaħħaħ il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE.

[30] Il-Bulgarija, iċ-Ċekja, id-Danimarka, il-Ġermanja, l-Estonja, il-Greċja, Franza, il-Kroazja, l-Italja, il-Latvja, il-Litwanja, l-Ungerija, Malta, l-Awstrija, il-Portugall, is-Slovakkja, l-Iżvezja. Minn dawn, il-Ġermanja u l-Portugall kienu għadhom ma bagħtux id-dokumenti meħtieġa lill-OLAF. Fl-2020, l-Awstrija rrapportat li kellha strateġija fis-seħħ sa tmiem dik is-sena, iżda ma bagħtet l-ebda aġġornament ieħor għall-2021.

[31] Il-Belġju, l-Irlanda, Spanja, Ċipru, il-Lussemburgu, in-Netherlands, il-Polonja, ir-Rumanija, is-Slovenja, il-Finlandja.

[32] Il-Belġju, Spanja, il-Lussemburgu, ir-Rumanija.

Għalkemm il-kopertura u l-kontenut tal-istrateġiji għadhom ivarjaw fost l-Istati Membri[33], u jeħtieġ li xi strateġiji jiġu aġġornati, is-sitwazzjoni ġenerali tjiebet meta mqabbla mal-2020. B'segwitu għar-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni, bosta[34] mill-istrateġiji attwali ġew aġġornati biex jirriflettu riskji sinifikanti ġodda, bħal dawk assoċjati mal-implimentazzjoni tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF) u l-effetti tal-pandemija tal-COVID-19.

3.2.3. L-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tal-2020 mill-Istati Membri[35]

Fir-Rapport tagħha tal-2020 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni Ewropea, il-Kummissjoni għamlet tliet settijiet ta' rakkomandazzjonijiet lill-Istati Membri, li jkopru a) aspetti trażversali tal-ġlieda kontra l-frodi; b) dħul; u c) nefqa. Dawn ir-rakkomandazzjonijiet kellhom l-għan li jtejbu l-kooperazzjoni bejn l-UE u l-korpi nazzjonali; iżidu l-koerenza u l-konsistenza tal-miżuri nazzjonali kontra l-frodi; jottimizzaw il-funzjonament tal-unjoni doganali u tal-awtoritajiet doganali tal-Istati Membri; isaħħu l-oqfsa ta' kontroll intern; u jżidu l-flessibbiltà u r-reżiljenza fi żminijiet ta' kriżi.

Fir-rigward tal-aspetti trażversali tal-ġlieda kontra l-frodi, il-Kummissjoni rrakkomandat lill-Istati Membri li ma kinux għadhom ingħaqdu mal-UPPE biex jikkunsidraw li jagħmlu dan.

Mill-ħames Stati Membri li għadhom ma humiex parti mill-UPPE, **l-Iżvezja** indikat l-intenzjoni tagħha li tissieħeb fl-2023; **Id-Danimarka**, **l-Irlanda**, **l-Ungerija**, u **l-Polonja** qalu li ma kellhomx l-intenzjoni li jissieħbu[36].

Fil-qasam tad-dħul, 16-il[37] Stat Membru wieġbu li implimentaw bis-sħiħ ir-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni biex jivvalutaw **ir-riskji u n-nuqqasijiet tal-istrateġiji nazzjonali ta' kontroll doganali** tagħhom li saru aktar evidenti bil-pandemija tal-COVID-19, 4[38] implimentawha parzjalment, u 6[39] ma implimentawhiex. It-tweġibiet juru sensiela ta' miżuri ta' suċċess, bħall-flessibbiltà tal-kontrolli u t-tfassil ta' profil tar-riskju, u b'hekk jiżguraw li l-kontrolli jkomplu jitwettqu b'mod effiċjenti matul il-perjodu tal-COVID-19.

Bi tweġiba għar-rakkomandazzjoni biex **jiġu vvalutati r-riskji li setgħu ma ġewx indirizzati fl-2020 u biex jiġu implimentati miżuri ta' rimedju biex dawn jiġu indirizzati**, 16-il Stat Membru[40] implimentaw bis-sħiħ ir-rakkomandazzjoni, 3[41] implimentawha parzjalment, u 7[42] ma implimentawhiex.

---

[33] Ara wkoll it-taqsima 5.6.

[34] Il-Bulgarija, il-Greċja, Franza, l-Italja, l-Ungerija.

[35] Għal ħarsa ġenerali sħiħa lejn is-segwitu mogħti mill-Istati Membri, ara "L-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tal-2020 mill-Istati Membri" li jakkumpanja dan ir-rapport.

[36] Id-Danimarka u l-Irlanda għandhom nonparteċipazzjoni fil-qasam tal-libertà, is-sigurtà u l-ġustizzja.

[37] Il-Bulgarija, iċ-Ċekja, l-Estonja, l-Irlanda, il-Greċja, l-Italja, Ċipru, il-Latvja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, l-Ungerija, il-Polonja, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovenja u l-Iżvezja.

[38] Il-Belġju, il-Ġermanja, Spanja, Franza.

[39] Id-Danimarka, il-Kroazja, Malta, in-Netherlands, is-Slovakkja, il-Finlandja.

[40] Iċ-Ċekja, l-Estonja, l-Irlanda, il-Greċja, Spanja, l-Italja, Ċipru, il-Latvja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, l-Ungerija, il-Polonja, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovenja u l-Iżvezja.

[41] Il-Belġju, il-Bulgarija, Franza.

Fir-rigward tar-rakkomandazzjonijiet dwar in-nefqa, 11-il Stat Membru[43] rrapportaw li kienu nedew **eżerċizzji mmirati ta' ġestjoni tar-riskju relatati mal-impatt tal-COVID-19 u l-implimentazzjoni li jmiss tal-RRF**, u implimentaw bis-sħiħ ir-rakkomandazzjoni; 11[44] għamlu dan parzjalment biss, u 4[45] ma implimentawx ir-rakkomandazzjoni.

Dwar jekk dawn **kinux tejbu l-mod li bih tinġabar u tintuża d-*data* sottostanti u d-*data* dwar l-irregolaritajiet u l-frodi identifikati**, 14-il Stat Membru[46] rrapportaw li kienu implimentaw bis-sħiħ ir-rakkomandazzjoni, 7[47] li kienu implimentawha parzjalment, u 5[48] li ma kinux implimentawha. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri rrapportaw li kienu adattaw l-użu tagħhom ta' sistemi tal-IT bħas-Sistema ta' Ġestjoni tal-Irregolaritajiet (IMS), Arachne[49], is-Sistema ta' Identifikazzjoni Bikrija u ta' Esklużjoni (EDES)[50], kif ukoll varjetà ta' għodod nazzjonali tal-IT, biex itejbu l-kwalità tad-*data* li ħadmu biha.

L-aktar rakkomandazzjoni reċenti dwar in-nefqa ħeġġet lill-Istati Membri jużaw is-**sistema integrata u interoperabbli ta' informazzjoni u monitoraġġ li l-Kummissjoni se tagħmel disponibbli għall-RRF u għall-baġit tal-UE**. 19-il Stat Membru[51] rrapportaw li implimentaw ir-rakkomandazzjoni bis-sħiħ, 4[52] implimentawha parzjalment, u 3[53] ma implimentawhiex.

4. IL-KOOPERAZZJONI KONTRA L-FRODI

Il-ġlieda kontra l-frodi hija kruċjali għall-UE, mhux l-inqas minħabba l-parti li għandha fix-xenarju dinji. Il-kooperazzjoni hija kruċjali biex jiġi żgurat li din il-ġlieda tkun effettiva. Din it-taqsima tagħti rendikont tal-aktar żviluppi sinifikanti f'dan il-qasam.

---

42 Id-Danimarka, il-Ġermanja, il-Kroazja, Malta, in-Netherlands, is-Slovakkja, il-Finlandja.

43 Id-Danimarka, l-Estonja, il-Greċja, l-Italja, Ċipru, il-Latvja, il-Lussemburgu, Malta, il-Polonja, il-Portugall, l-Iżvezja

44 Il-Belġju, il-Bulgarija, iċ-Ċekja, Spanja, Franza, il-Kroazja, l-Ungerija, in-Netherlands, ir-Rumanija, is-Slovakkja, il-Finlandja.

45 Il-Ġermanja, l-Irlanda, il-Litwanja, is-Slovenja.

46 Il-Bulgarija, il-Greċja, il-Kroazja, l-Italja, Ċipru, il-Latvja, il-Lussemburgu, l-Ungerija, Malta, in-Netherlands, il-Polonja, il-Portugall, is-Slovakkja, l-Iżvezja.

47 Il-Belġju, iċ-Ċekja, id-Danimarka, Spanja, Franza, ir-Rumanija, il-Finlandja.

48 Il-Ġermanja, l-Estonja, l-Irlanda, il-Litwanja, is-Slovenja.

49 Arachne hija sistema unika integrata tal-IT għall-estrazzjoni ta' *data* u l-għoti ta' punteġġ għar-riskju li l-Kummissjoni żviluppat u poġġiet għad-dispożizzjoni tal-Istati Membri fl-oqsma tal-koeżjoni, l-agrikoltura u l-RRF.

50 Għal deskrizzjoni tas-sistema, ara t-Taqsima 7.2.

51 Il-Bulgarija, il-Belġju, iċ-Ċekja, id-Danimarka, l-Irlanda, il-Greċja, Spanja, Franza, l-Italja, Ċipru, il-Latvja, il-Lussemburgu, l-Ungerija, Malta, in-Netherlands, il-Polonja, il-Portugall, is-Slovenja, is-Slovakkja.

52 Il-Kroazja, il-Litwanja, ir-Rumanija, il-Finlandja.

53 Il-Ġermanja, l-Estonja, l-Iżvezja.

4.1. Il-kooperazzjoni internazzjonali

4.1.1. Il-kooperazzjoni ma' pajjiżi mhux tal-UE u d-dispożizzjonijiet dwar l-assistenza reċiproka u l-ġlieda kontra l-frodi fi ftehimiet internazzjonali

Il-kooperazzjoni ma' sħab internazzjonali hija kruċjali biex jiġu protetti l-fondi tal-UE li jintefqu barra mill-Ewropa u n-naħa tad-dħul tal-baġit tal-UE. Biex jagħmel dan, fl-2021 l-OLAF – flimkien mad-dipartiment rilevanti tal-Kummissjoni – kompla **jiżgura li l-ftehimiet ta' finanzjament u kuntratti oħra kien fihom dispożizzjonijiet sodi kontra l-frodi**, inkluża l-possibbiltà li jitwettqu kontrolli u investigazzjonijiet relatati ma' fondi implimentati barra mill-UE. L-OLAF ikkonkluda wkoll arranġamenti ta' kooperazzjoni amministrattiva ma' żewġ awtoritajiet sħab internazzjonali, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Ġenerali tal-Ukrajna u l-Organizzazzjoni Dinjija Doganali (WCO). Tali arranġamenti jgħinu biex irawmu relazzjonijiet mill-qrib mas-sħab involuti fil-ġlieda kontra l-frodi billi jipprovdu qafas ta' gwida għall-kooperazzjoni prattika, eż. il-kondiviżjoni ta' informazzjoni jew tal-aħjar prattiki. Fl-2021, l-OLAF organizza wkoll avvenimenti ta' sensibilizzazzjoni online biex jistabbilixxi kuntatti operazzjonali ġodda mal-awtoritajiet investigattivi f'pajjiżi mhux tal-UE u biex jinkoraġġixxi r-rapportar ta' frodi u irregolaritajiet permezz tad-Delegazzjonijiet tal-UE madwar id-dinja.

Il-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi għall-prevenzjoni, għall-identifikazzjoni u għall-ġlieda kontra l-ksur tal-leġiżlazzjoni doganali hija bbażata fuq ftehimiet dwar **assistenza amministrattiva reċiproka** (MAA) fi kwistjonijiet doganali. Dawn il-ftehimiet jagħtu kontribut ewlieni għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE. Bħalissa hemm fis-seħħ ftehimiet ma' 87 pajjiż, li jinkludu sħab kummerċjali ewlenin tal-UE, bħall-Istati Uniti, iċ-Ċina u l-Ġappun. Fl-2021, ġew iffinalizzati negozjati mal-pajjiżi tal-Afrika tal-Lvant u tan-Nofsinhar (ESA5)[54], u kienu għaddejjin negozjati mal-Awstralja, mal-Indoneżja u mar-Renju Unit fir-rigward ta' Ġibiltà.

Il-ftehimiet ta' kummerċ ħieles normalment ikunu jinkludu klawżola kontra l-frodi, li tinvolvi l-irtirar temporanju tal-preferenza tariffarja għal prodott f'każijiet ta' frodi doganali serja u ta' nuqqas persistenti ta' kooperazzjoni suffiċjenti sabiex din tiġi miġġielda. Klawżola bħal din hija fil-fatt *conditio sine qua non* għall-għoti ta' preferenza tariffarja lil pajjiżi terzi.

4.1.2. Il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti kontra l-Korruzzjoni CoSP9 u r-riżoluzzjonijiet sponsorjati mill-UE

L-UE hija parti għall-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti kontra l-Korruzzjoni (UNCAC), l-uniku strument universali legalment vinkolanti kontra l-korruzzjoni. Il-Kummissjoni tirrappreżenta lill-UE fil-proċessi kollha relatati mal-UNCAC, inkluża l-parteċipazzjoni fil-laqgħat tal-grupp ta' rieżami tal-implimentazzjoni u fil-gruppi ta' ħidma miftuħa dwar il-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u dwar l-Irkupru tal-Assi.

Il-Mekkaniżmu għar-Rieżami tal-Implimentazzjoni tal-Konvenzjoni huwa vinkolanti fuq il-partijiet kollha għall-Konvenzjoni, inkluża l-UE. F'Ġunju 2021, il-Kummissjoni ħabbret lill-Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti kontra d-Droga u l-Kriminalità (UNODC) li hija lesta li tgħaddi mill-proċess ta' rieżami previst taħt l-UNCAC[55]. F'Lulju 2021 tnieda uffiċjalment ir-rieżami tal-implimentazzjoni.

Fid-disa' Konferenza tal-Istati Partijiet (CoSP) tagħha f'Sharm el-Sheikh, l-Eġittu, f'Diċembru 2021, l-UE enfasizzat l-isforzi qawwija li qed ikomplu tagħha biex tappoġġa l-usa'

[54] Comoros, Madagascar, Mauritius, is-Seychelles, iż-Żambja u ż-Żimbabwe.

[55] Permezz ta' ittra tal-Kummissarju Johansson indirizzata lid-Direttur Eżekuttiv tal-UNODC.

parteċipazzjoni tas-soċjetà ċivili rilevanti u tal-organizzazzjonijiet mhux governattivi fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni.

Matul id-diskussjoni ġenerali, l-UE nnotat ir-rwol tal-UPPE u tal-OLAF fil-ġlieda kontra l-korruzzjoni u enfasizzat l-importanza li għandhom il-media u l-ġurnalisti investigattivi. Erbgħa mit-tmien riżoluzzjonijiet adottati kienu sponsorjati mill-UE, b'mod notevoli dwar il-prevenzjoni tal-korruzzjoni, it-tisħiħ tal-kooperazzjoni internazzjonali matul żminijiet ta' emerġenzi u ta' rispons u rkupru minn kriżijiet, kif ukoll il-ġlieda reġjonali kontra l-korruzzjoni[56].

4.1.3. Il-ġlieda kontra l-kummerċ illeċitu tal-prodotti tat-tabakk

It-**tieni pjan ta' azzjoni għall-ġlieda kontra l-kummerċ illegali tat-tabakk** (2018-2022), ippreżentat mill-Kummissjoni f'Diċembru 2018 u li fih kemm miżuri ta' politika kif ukoll dawk operazzjonali tal-infurzar tal-liġi, kompla jiġi implimentat matul l-2021, u sa tmiem l-2021 kienu għaddejjin jew tlestew għadd kbir ta' azzjonijiet ewlenin.

Il-Kummissjoni għandha rwol ewlieni f'dan il-qasam fil-livell multilaterali u b'mod bilaterali mal-pajjiżi tas-sors u ta' tranżitu. Fil-livell multilaterali, il-**Konvenzjoni ta' Qafas dwar il-Protokoll dwar il-Kontroll fuq it-Tabakk biex jiġi Eliminat il-Kummerċ Illeċitu tal-Prodotti tat-Tabakk** (il-Protokoll FCTC) hija ftehim internazzjonali mmirat biex inaqqas b'mod sinifikanti l-kummerċ illeċitu tat-tabakk madwar id-dinja. L-OLAF, f'kooperazzjoni mill-qrib mad-dipartimenti rilevanti tal-Kummissjoni u mal-Istati Membri, kien involut b'mod attiv fil-ħidma relatata mal-Protokoll FCTC. L-OLAF irrappreżenta lill-UE u lill-Istati Membri parteċipanti fit-tieni Laqgħa tal-Partijiet li seħħet f'Novembru 2021. Matul din il-laqgħa, ġew approvati l-konklużjonijiet ta' żewġ gruppi ta' ħidma (Insegwiment u Traċċar, u Assistenza u Kooperazzjoni), u ġiet proposta strateġija ġdida ta' assistenza biex tiġi appoġġata l-implimentazzjoni tal-Protokoll. Il-Partijiet kollha involuti qablu wkoll li jkomplu jaħdmu fuq Punt Fokali ta' Kondiviżjoni ta' Informazzjoni Globali biex jippermettu sistemi ta' insegwiment u traċċar biex jiskambjaw informazzjoni u jappoġġaw il-ġlieda globali kontra l-kummerċ illeċitu tat-tabakk.

4.2. Il-kooperazzjoni bejn l-UE u l-Istati Membri

4.2.1. L-attivitajiet tal-Kumitat Konsultattiv għall-Koordinazzjoni tal-Prevenzjoni tal-Frodi (COCOLAF)

Il-**Kumitat Konsultattiv għall-Koordinazzjoni tal-Prevenzjoni tal-Frodi** (COCOLAF) ilaqqa' flimkien lill-Kummissjoni (irrappreżentata mill-OLAF) u lill-esperti tal-Istati Membri. Huwa jipprovdi forum għad-diskussjoni tal-iżviluppi prinċipali fil-ġlieda kontra l-frodi u għat-tħejjija ta' dan ir-rapport. Il-ħidma tiegħu hija strutturata madwar erba' gruppi ta' ħidma u sessjoni plenarja.

Fl-2021 ġew organizzati żewġ laqgħat plenarji f'Ġunju u f'Diċembru, żewġ laqgħat tas-sottogrupp dwar ir-rapportar u l-analiżi tal-frodi u irregolaritajiet oħra, u waħda tas-sottogrupp għall-prevenzjoni tal-frodi. Dawn il-laqgħat kienu opportunitajiet tajbin biex jiġu diskussi l-aktar xejriet reċenti fl-irregolaritajiet u l-frodi u l-għodod tal-IT użati għall-ġestjoni tal-fondi tal-UE. Dawn servew ukoll bħala rabta importanti bejn l-OLAF u s-sħab tiegħu matul il-pandemija, filwaqt li żammew il-linji ta' komunikazzjoni miftuħa u ppermettew lill-parteċipanti jaqsmu l-informazzjoni u l-aħjar prattiki.

[56] Rapport finali dwar is-COSP 9.

Il-laqgħa annwali bejn l-Istati Membri u l-AFCOS saret f'Settembru, b'mod virtwali. Id-diskussjonijiet iffukaw fuq l-RRF. F'Diċembru, is-sottogrupp għall-prevenzjoni tal-frodi qabel fuq l-istabbiliment ta' grupp ta' esperti ddedikat għall-użu ta' għodod tal-IT biex jiġu protetti r-riżorsi tal-RRF.

4.2.2. Il-programm tal-UE kontra l-frodi

Il-programm Hercule III, li pprovda assistenza għal proġetti li jappoġġaw il-ġlieda kontra l-frodi u l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE taħt il-Qafas Finanzjarju Pluriennali (QFP) 2014-2020, ġie sostitwit mill-**programm il-ġdid tal-Unjoni kontra l-frodi** (UAFP) bl-adozzjoni tar-Regolament (UE) 2021/785.

Il-UAFP jgħaqqad tliet attivitajiet differenti li qabel kienu separati, iżda jibni fuq is-suċċess tal-programm Hercule III. Il-UAFP jgħaqqad f'**qafas wieħed il-parti ta' finanzjament ta' Hercule**, il-finanzjament tas-**Sistema ta' Informazzjoni għal Kontra l-Frodi** (il-pjattaforma AFIS), biex jappoġġa lill-Istati Membri f'assistenza reċiproka fi kwistjonijiet doganali u agrikoli, u s-**Sistema ta' Ġestjoni tal-Irregolaritajiet** (IMS), għar-rapportar tal-irregolaritajiet, inkluż il-frodi, f'każijiet relatati mal-fondi ta' ġestjoni kondiviża u ta' assistenza ta' qabel l-adeżjoni.

Huwa **jtejjeb is-sinerġiji** bejn il-linji differenti u joħloq ekonomiji għar-riżorsi, inkluża l-flessibbiltà finanzjarja għar-riallokazzjoni tal-finanzjament fi ħdan il-programm għal parti partikolari jew għal parti oħra ta' attività, fejn meħtieġ.

Il-UAFP għandu żewġ objettivi ġenerali[57]. L-ewwel nett, għandu l-għan li jipproteġi l-interessi finanzjarji tal-UE. It-tieni, għandu l-għan li jappoġġa l-assistenza reċiproka bejn l-awtoritajiet amministrattivi tal-Istati Membri, u l-kooperazzjoni bejniethom u l-Kummissjoni biex jiżgura li l-liġi dwar kwistjonijiet doganali u agrikoli tiġi applikata b'mod korrett.

Il-programm għandu tliet objettivi speċifiċi:

(1) il-prevenzjoni tal-frodi, il-korruzzjoni u kull attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-UE, u l-ġlieda kontrihom;
(2) l-appoġġ għar-rapportar tal-irregolaritajiet, inkluża l-frodi, fir-rigward tal-fondi ta' ġestjoni kondiviża u tal-fondi ta' assistenza ta' qabel l-adeżjoni tal-baġit tal-UE;
(3) il-forniment ta' għodod għall-iskambju ta' informazzjoni u appoġġ għal attivitajiet operazzjonali fil-qasam tal-assistenza amministrattiva reċiproka f'materji doganali u agrikoli.

Daqqa ta' għajn 10 – Enfasi fuq l-AFIS u l-IMS

L-AFIS huwa terminu ġeneriku għal sett ta' applikazzjonijiet tal-IT kontra l-frodi mħaddma mill-OLAF bl-użu ta' infrastruttura teknika komuni, li l-għan tagħhom huwa l-**iskambju f'waqtu u sigur ta' informazzjoni dwar il-frodi** bejn l-amministrazzjonijiet kompetenti nazzjonali u tal-UE, kif ukoll il-ħżin u l-analiżi tad-*data* rilevanti. Il-portal tal-AFIS għandu aktar minn 8 500 utent finali rreġistrat fi kważi 1 400 servizz kompetenti mill-Istati Membri, minn pajjiżi terzi sħab, minn organizzazzjonijiet internazzjonali, mill-Kummissjoni u minn istituzzjonijiet oħra tal-UE. Huwa jippermetti ekonomiji sostanzjali ta' skala u sinerġiji fl-iżvilupp, il-manutenzjoni u l-operat ta' dan is-sett wiesa' u divers ta' servizzi u għodod tal-IT.

L-AFIS jappoġġa **assistenza reċiproka fid-dwana** b'għodod ta' kollaborazzjoni bħal **VOCU** (l-Unità ta' Koordinazzjoni tal-Operazzjonijiet Virtwali) għal **operazzjonijiet doganali konġunti**, posta elettronika sigura (AFIS Mail) u moduli speċifiċi għall-iskambju ta' informazzjoni. Huwa

[57] Għal aktar informazzjoni ara "Ħarsa ġenerali annwali b'informazzjoni dwar ir-riżultati tal-programm tal-Unjoni kontra l-frodi fl-2021" li jakkumpanja dan ir-rapport.

jipprovdi wkoll appoġġ permezz ta' bażijiet tad-*data* bħas-CIS (Sistema ta' Informazzjoni Doganali) u l-FIDE (Bażi tad-*Data* għall-Identifikazzjoni ta' Fajls Doganali), id-direttorju tal-Messaġġi dwar l-Istatus tal-Kontejners (MIK) u d-direttorju tal-Importazzjoni, l-Esportazzjoni u t-Tranżitu (IET); u jipprovdi appoġġ permezz ta' għodod għall-analiżi tad-*data* bħall-AMT (Għodda Awtomatizzata għall-Monitoraġġ) u applikazzjonijiet tal-fluss tax-xogħol elettroniku bħal ToSMA (Applikazzjoni għall-Ġestjoni tal-Qabdiet tat-Tabakk). Għadhom għaddejjin aktar żviluppi għall-istabbiliment ta' pjattaforma analitika fl-AFIS biex tappoġġa analiżi strateġika u operazzjonali.

Il-bażi ġuridika prinċipali għall-operat tal-pjattaforma AFIS hija r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 515/97 dwar għajnuna reċiproka bejn l-awtoritajiet amministrattivi tal-Istati Membri u l-koperazzjoni bejn dawn tal-aħħar u l-Kummissjoni biex ikun assigurat l-applikar korrett tal-liġi dwar materji doganali u agrikoli[58].

L-**IMS** hija applikazzjoni fuq il-pjattaforma AFIS li tiffaċilita r-**rapportar ta' irregolaritajiet u frodi** identifikati mill-awtoritajiet nazzjonali fil-qasam tal-ġestjoni kondiviża u ta' qabel l-adeżjoni f'konformità mar-regolamenti settorjali u mal-ftehimiet ta' finanzjament. Fl-2021, ġie kkummissjonat studju biex jiġi identifikat titjib possibbli għas-sistema abbażi tal-ħtiġijiet tal-utenti u tal-partijiet ikkonċernati, u biex tiġi esplorata l-possibbiltà li tittejjeb l-interoperabbiltà ma' sistemi oħra tal-IT tal-Kummissjoni kontra l-frodi, bħal Arachne u l-EDES[59].

4.2.3. Kooperazzjoni fil-qasam tad-dħul

4.2.3.1. Il-programm doganali

Il-**programm doganali** (ir-Regolament (UE) 2021/444), filwaqt li ma jindirizzax direttament il-ġlieda kontra l-frodi, huwa sieħeb importanti fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji u ekonomiċi tal-UE u tal-Istati Membri. Bħala pilastru tal-programm, is-**sistemi tal-IT** tiegħu għandhom rwol essenzjali fl-iffaċilitar tal-iskambju ta' informazzjoni u *data*, inkluża informazzjoni dwar ir-riskju, bejn l-Istati Membri, u b'hekk isaħħu l-ġbir tad-diversi dazji (eż. dazji doganali, VAT u dazji tas-sisa fuq l-importazzjonijiet). Il-programm jappoġġa wkoll **azzjonijiet ta' kollaborazzjoni**, inklużi gruppi ta' proġetti, networks ta' esperti, workshops u attivitajiet ta' taħriġ u appoġġ ieħor għall-bini ta' kompetenzi umani, li jippermettu lill-awtoritajiet tal-Istati Membri jaqsmu prattiki tajbin u jtejbu l-kontrolli doganali u l-ġbir tad-dmirijiet. Barra minn hekk, l-Istrument ta' Appoġġ Finanzjarju għat-Tagħmir ta' Kontroll Doganali (ir-Regolament (UE) 2021/1077) li għadu kif ġie stabbilit, maħsub biex jintuża fit-tipi kollha ta' fruntieri, għandu jappoġġa lill-unjoni doganali u l-ħidma tal-awtoritajiet doganali, b'mod partikolari billi jgħinhom jipproteġu l-interessi finanzjarji u ekonomiċi tal-UE, jiżguraw is-sigurtà u s-sikurezza fl-UE u jipproteġuha kontra kummerċ inġust u illegali, bħall-falsifikazzjoni tal-merkanzija, filwaqt li tiġi ffaċilitata attività kummerċjali leġittima.

4.2.3.2. Il-programm Fiscalis

Il-**programm Fiscalis** (ir-Regolament (UE) 2021/847) jinkludi firxa wiesgħa ta' azzjonijiet li jappoġġaw il-kollaborazzjoni bejn l-awtoritajiet tat-taxxa tal-Istati Membri biex jipproteġu l-

---

58 Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 515/97 tat-13 ta' Marzu 1997 dwar għajnuna reċiproka bejn l-awtoritajiet amministrattivi tal-Istati Membri u l-koperazzjoni bejn dawn tal-aħħar u l-Kummissjoni biex ikun assigurat l-applikar korrett tal-liġi dwar materji doganali u agrikoli (ĠU L 82, 22.3.1997, p. 1).

59 Għal deskrizzjoni tas-sistema ara t-Taqsima 7.2.

interessi finanzjarji u ekonomiċi tal-UE u tal-Istati Membri tagħha, inkluż il-protezzjoni tagħhom mill-frodi tat-taxxa, mill-evażjoni tat-taxxa u mill-evitar tat-taxxa. Il-programm Fiscalis jipprovdi wkoll opportunitajiet għall-awtoritajiet nazzjonali biex jikkooperaw permezz tal-użu ta' **sistemi tal-IT, attivitajiet kollaborattivi u azzjonijiet għall-bini ta' kompetenzi umani**.

4.2.3.3. Operazzjonijiet doganali konġunti (JCOs)

L-**operazzjonijiet doganali konġunti** (JCOs) huma **azzjonijiet immirati ta' durata limitata** li jiġġieldu l-frodi u l-kuntrabandu ta' merkanzija sensittiva f'żoni speċifiċi li jinsabu f'riskju u/jew f'rotot kummerċjali identifikati.

Minbarra l-investigazzjonijiet tiegħu dwar każijiet ta' frodi u ta' falsifikazzjoni tad-dħul, l-OLAF jikkoordina JCOs fuq skala kbira li jinvolvu sħab operazzjonali tal-UE u dawk internazzjonali. L-appoġġ tal-OLAF huwa mfassal għal kull JCO u jista' jinkludi l-użu tal-infrastruttura teknika permanenti, għodod tal-IT u tal-komunikazzjoni tiegħu, b'mod partikolari l-VOCU għall-iskambju sigur ta' informazzjoni, kif ukoll analiżi strateġika, appoġġ amministrattiv u appoġġ finanzjarju. Fl-2021, l-OLAF organizza jew ikkoorganizza żewġ operazzjonijiet dwar il-maskri tal-wiċċ u l-prodotti tat-tabakk, u kien involut f'bosta operazzjonijiet mibdija mill-Istati Membri, mill-Europol, mill-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta (FRONTEX) jew mid-WCO.

Tabella 2 - JCOs fl-2021

Operazzjoni	Deskrizzjoni
S'CARE FACE	Organizzata mill-OLAF, f'koordinazzjoni mill-qrib ma' DĠs oħra (DĠ TAXUD, GROW, SANTE u JUST) biex ittejjeb l-għarfien madwar l-UE tal-proċess li jippermetti l-maskri tal-wiċċ fl-UE. S'CARE FACE kienet għaddejja minn Jannar sa Marzu 2021. Matul l-operazzjoni, l-Istati Membri parteċipanti impedew li 49 miljun maskra tal-wiċċ foloz jew ta' kwalità inferjuri jidħlu fis-suq tal-UE.
SCORPION II	Koorganizzata mill-Missjoni tal-Unjoni Ewropea ta' Assistenza fil-Fruntieri għall-Moldova u l-Ukrajna (EUBAM) u l-OLAF, din il-JCO, li timmira l-kuntrabandu ta' prodotti tat-tabakk fil-fruntiera tal-Lvant tal-UE, irriżultat fis-sekwestru ta' 8,5 miljun sigarett.
POSTBOX III	Koorganizzata mid-dwana Taljana u mill-Guardia di Finanza bl-appoġġ tal-OLAF, bil-kollaborazzjoni tal-Europol u bil-parteċipazzjoni ta' 20 Stat Membru. L-operazzjoni ffukat fuq il-kummerċ illegali ta' prodotti ffalsifikati, prodotti farmaċewtiċi u prodotti relatati mal-COVID-19, drogi, speċijiet ta' annimali u ta' pjanti fil-periklu, u s-sottovalwazzjoni tal-merkanzija bl-użu kemm tal-internet miftuħ kif ukoll tad-"dark web". L-operazzjoni wasslet għad-detenzjoni ta' aktar minn 1 400 kunsinna ta' oġġetti illeċiti, inkluż aktar minn 35 000 biċċa ta' oġġetti ffalsifikati, noti bankarji foloz b'valur approssimattiv ta' EUR 240 000, aktar minn 1 500 oġġett relatati mal-COVID-19, 240 kg ta' sigaretti u tabakk bil-kuntrabandu, u aktar minn 20 kg kannabis u marijuana.
ATHENA V	Dwar il-kuntrabandu ta' flus kontanti fl-UE bl-użu ta' servizzi ta' courier, posta u pakketti. Din l-operazzjoni kienet ikkoordinata mill-amministrazzjoni doganali Spanjola bl-appoġġ tal-OLAF u l-involviment ta' 13-il Stat Membru u tal-Europol. Aktar minn 14 000 pakkett ġew ikkontrollati matul l-operazzjoni. L-evalwazzjoni tar-riżultati għadha għaddejja.
ARKTOS 3	Azzjoni konġunta mmexxija mill-FRONTEX, mill-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta, u mmexxija b'mod konġunt mil-Litwanja u mill-Polonja bl-appoġġ tal-INTERPOL, l-OLAF, il-Eurojust u l-Europol flimkien mal-gwardji tal-fruntiera, il-pulizija u l-uffiċjali doganali mill-Estonja, mill-Finlandja, mil-Latvja, mis-Slovakkja u mill-Iżvezja. Din immirat il-frodi fiskali, b'mod partikolari t-traffikar tat-tabakk, il-frodi tad-dokumenti u l-faċilitazzjoni ta' immigrazzjoni illegali f'punti ta' qsim tal-fruntiera magħżula fil-fruntieri tal-art tal-Lvant tal-UE. Bħala riżultat tal-

Operazzjoni	Deskrizzjoni
	azzjoni, l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi identifikaw aktar minn 400 prodott tat-tabakk innovattiv, bħas-sigaretti elettroniċi u l-likwidi elettroniċi. Fost il-prodotti illegali ssekwestrati kien hemm 6,7 miljun sigarett illegali u 2,6 tunnellata ta' tabakk mhux ipproċessat, flimkien ma' nofs tunnellata ta' drogi illegali. Ġew arrestati 15-il kuntrabandista, u nstabu aktar minn 200 dokument iffalsifikat.
Joint CELBET Activity 8	Organizzata mit-Tim ta' Esperti Doganali tal-Fruntiera tal-Art tal-Lvant u tax-Xlokk (CELEX) bl-appoġġ tal-OLAF. Hija ffokat fuq il-kontrolli tal-flus kontanti, u l-identifikazzjoni ta' sigaretti illegali u prodotti oħra tat-tabakk, kif ukoll partijiet foloz ta' vetturi, ħwejjeġ, żraben u kożmetiċi li jidħlu fl-UE mill-fruntiera tal-Lvant tagħha.
STOP II	Organizzata mid-WCO, din kienet l-akbar operazzjoni globali li qatt tmexxiet mid-dwana li kienet tinvolvi 146 amministrazzjoni doganali tal-Istati Membri, bl-appoġġ tal-Europol, l-INTERPOL, l-Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti kontra d-Droga u l-Kriminalità (UNODC) u l-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa (WHO), flimkien ma' kumpaniji tal-farmaċewtiċi u ma' atturi oħra tas-settur privat. Il-mira tal-operazzjoni kienet il-kummerċ illeċitu fil-mediċini, il-vaċċini u l-apparati mediċi relatati mal-COVID-19. Din irriżultat fil-qbid ta' 365,7 miljun oġġett, li fosthom kien hemm 195,5 miljun mediċina relatata mal-COVID-19, 156,7 miljun apparat mediku (bħal test kits tal-COVID-19, maskri tal-wiċċ, ingwanti użati, sanitizzaturi tal-idejn u ċilindri tal-ossiġenu) u madwar 13,5 miljun doża ta' vaċċini tal-COVID-19.
LUDUS II	Organizzata mill-Europol bil-parteċipazzjoni tal-OLAF, l-Uffiċċju tal-Proprjetà Intellettwali tal-Unjoni Ewropea (EUIPO), id-WCO u 21 pajjiż. Din wasslet għas-sekwestru ta' aktar minn 5 miljun ġugarelli foloz u illegali, b'valur ta' EUR 18-il miljun. Il-merkanzija ssekwestrata kienet toħloq riskji bħal espożizzjoni kimika, strangulament, fgar, xokk elettriku, ħsara lis-smigħ u periklu ta' nar.
OPSON X	Operazzjoni konġunta tal-Europol/INTERPOL li kellha fil-mira ikel u xorb foloz u ta' kwalità inferjuri. L-OLAF mexxa azzjoni mmirata dwar l-inbid u x-xorb alkoħoliku u kkollabora fil-ħidma ta' 19-il Stat Membru u 3 pajjiżi mhux tal-UE. Din l-azzjoni rriżultat fis-sekwestru ta' kważi 1,8 miljun litru ta' nbid u xorb alkoħoliku mill-awtoritajiet doganali u tal-pulizija Ewropej: 215 000 litru ta' xorb alkoħoliku falz, l-aktar inbid u vodka; u 1 550 000 litru ta' diversi xarbiet alkoħoliċi, inbejjed u birer, li jiksru r-regoli fiskali jew l-istandards tas-sikurezza tal-ikel.
SHIELD II	Organizzata mill-Europol. L-OLAF mexxa azzjoni mmirata ma' 17-il Stat Membru kontra sustanzi ffalsifikati u ormonali, supplimenti tal-ikel u mediċini għal disfunzjoni erettili, u b'kollox waqqaf 254 731 pillola u 131 027 vażett ta' diversi mediċini u 278 kg ta' supplimenti tal-ikel milli jidħlu fl-UE.
DEMETER VII	Ikkoordinata mid-WCO biex jiġi indirizzat it-traffikar illeċitu tal-iskart, sustanzi li jnaqqsu l-ożonu (ODS) u tal-idrofluworokarburi (HFCs). Total ta' 102 aġenziji tal-infurzar tal-liġi pparteċipaw f'din l-operazzjoni. Ir-rwol tal-OLAF kien li jikkoordina bejn il-pajjiżi tal-UE u dawk mhux tal-UE biex jikseb informazzjoni u intelligence, li wassal għall-identifikazzjoni u s-sekwestru ta' aktar minn 4 000 tunnellata ta' skart (eż. oġġetti elettroniċi użati, skart ta' batteriji, vetturi użati, magni tal-istampar), u 493 oġġett ta' ODS u HFCs.
SILVER AXE VI	Operazzjoni annwali mmexxija mill-Europol. L-OLAF ipparteċipa billi pprovda għarfien espert fl-identifikazzjoni u l-insegwiment ta' vjeġġi suspettużi. Fl-operazzjoni ġew sekwestrati aktar minn 1 200 tunnellata ta' pestiċidi illegali, li kienu jinvolvu 35 pajjiż differenti. Hija wasslet għal sekwestri ta' prodotti illegali u ffalsifikati li kienu jiswew madwar EUR 80 miljun. L-OLAF ikkondivida intelligence operazzjonali mal-awtoritajiet doganali tal-Istati Membri u taċ-Ċina, l-Ukrajna, ir-Russja u l-Kolombja. Huwa intraċċa vjeġġi suspettużi ta' pestiċidi illegali, u dan wassal għas-sekwestru ta' madwar 39 tunnellata minnhom b'kollox.

5. MIŻURI EWLENIN GĦALL-PROTEZZJONI TAL-INTERESSI FINANZJARJI TAL-UE U L-ĠLIEDA KONTRA L-FRODI

5.1. It-traspożizzjoni tad-Direttiva PIF

Id-Direttiva (UE) 2017/1371 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-liġi kriminali (id-Direttiva PIF) daħlet fis-seħħ fil-5 ta' Lulju 2017. L-iskadenza għat-traspożizzjoni tad-Direttiva PIF fil-liġi nazzjonali skadiet fis-6 ta' Lulju 2019.

Il-Kummissjoni ppubblikat l-ewwel wieħed minn tliet **rapporti dwar it-traspożizzjoni tad-Direttiva**, kif meħtieġ skont l-Artikolu 18 tagħha, fis-6 ta' Settembru 2021. Ir-rapport jikkonkludi li għalkemm l-Istati Membri kollha ttrasponew id-Direttiva, **hija meħtieġa aktar azzjoni biex jiġu indirizzati kwistjonijiet pendenti ta' konformità**. Huwa jenfasizza li t-traspożizzjoni xierqa tad-definizzjonijiet, tas-sanzjonijiet, tar-regoli dwar il-ġuriżdizzjoni tad-Direttiva PIF, u tal-perjodi ta' limitazzjoni għall-frodi u għal reati oħra li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-UE hija meħtieġa biex l-UPPE jkun jista' jwettaq investigazzjonijiet u prosekuzzjonijiet effettivi. Ir-rapport jenfasizza wkoll li l-kooperazzjoni bejn l-UPPE u l-Istati Membri hija kruċjali.

F'Diċembru 2021, il-Kummissjoni ddeċidiet li tiftaħ **proċedimenti ta' ksur** kontra tmien Stati Membri[60] talli ma ttrasponewx b'mod korrett id-Direttiva PIF. Fi Frar 2022, il-Kummissjoni fetħet proċedimenti ta' ksur kontra ħames Stati Membri oħra[61]. F'Mejju 2022, il-Kummissjoni fetħet proċedimenti ta' ksur kontra erba' Stati Membri oħra[62].

Il-Kummissjoni se tkompli tieħu l-passi kollha meħtieġa biex tiżgura t-traspożizzjoni korretta u komprensiva tad-Direttiva PIF, bi proċedimenti ta' ksur ulterjuri, jekk ikun meħtieġ.

Il-Kummissjoni qed tħejji t-tieni rapport ta' traspożizzjoni dwar id-Direttiva PIF, li għandu jitlesta fit-tielet trimestru tal-2022. Dan ir-rapport se jiffoka fuq l-adegwatezza tal-limitu tal-VAT ta' EUR 10 miljun u l-effettività tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva fil-qasam tal-frodi tal-akkwist pubbliku u l-perjodi ta' limitazzjoni.

5.2. Ġlieda kontra l-ħasil tal-flus

Il-frodi kontra l-baġit tal-UE tista' tkun ukoll il-**prekursur ta' reati oħra** (jiġifieri tista' tkun reat predikat). B'hekk, anke jekk ma jkunx relatat direttament mal-protezzjoni tal-baġit tal-UE, il-qafas legali tal-UE dwar il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus u l-finanzjament tat-terroriżmu huwa rilevanti f'dan il-kuntest.

L-Istati Membri kollha rrapportaw traspożizzjoni sħiħa tal-ħames direttiva dwar il-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus[63] dwar il-prevenzjoni tal-użu tas-sistema finanzjarja għall-finijiet tal-ħasil tal-flus jew il-finanzjament tat-terroriżmu[64].

---

60 Il-Kroazja, il-Finlandja, il-Greċja, il-Latvja, il-Lussemburgu, il-Portugall, ir-Rumanija u Spanja.

61 Il-Belġju, Ċipru, is-Slovakkja, is-Slovenja u l-Iżvezja.

62 L-Estonja, l-Ungerija, Malta u n-Netherlands.

63 Id-Direttiva (UE) 2018/843 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2018 li temenda d-Direttiva (UE) 2015/849 dwar il-prevenzjoni tal-użu tas-sistema finanzjarja għall-finijiet tal-ħasil tal-flus jew il-finanzjament tat-terroriżmu, u li temenda d-Direttivi 2009/138/KE u 2013/36/UE (Test b'rilevanza għaż-ŻEE), ĠU L 156, 19.6.2018, p. 43-74.

5.3. Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza

Ir-Regolament dwar il-**Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza** (RRF) daħal fis-seħħ fid-19 ta' Frar 2021. L-RRF ilu jiffinanzja riformi u investimenti fl-Istati Membri mill-bidu tal-pandemija fi Frar 2020 sal-31 ta' Diċembru 2026. Sabiex jibbenefikaw mill-RRF, l-Istati Membri jridu jissottomettu l-**pjanijiet nazzjonali tagħhom għall-irkupru u r-reżiljenza** lill-Kummissjoni Ewropea. Kull pjan jistabbilixxi r-riformi u l-investimenti li għandhom jiġu implimentati sa tmiem l-2026, li jippermettu lill-Istati Membri jirċievu finanzjament sa allokazzjoni miftiehma minn qabel.

Kull pjan għandu jindirizza l-isfidi identifikati fis-Semestru Ewropew[65], b'mod partikolari r-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiżi[66] tal-2019 u l-2020 adottati mill-Kunsill. Għandu javvanza wkoll it-tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali u jagħmel l-ekonomiji u s-soċjetajiet tal-Istati Membri aktar reżiljenti. L-investimenti jridu jirrispettaw il-prinċipju "la tagħmilx ħsara sinifikanti"[67].

L-RRF huwa **strument ibbażat fuq il-prestazzjoni**. It-twettiq tal-istadji importanti u l-miri miftiehma lejn il-kisba tar-riformi u l-investimenti fil-pjanijiet jippermetti l-iżborżi lill-Istat Membru ta' għotjiet u self.

Ir-regolament RRF[68] jirrikjedi li l-Istati Membri jieħdu l-miżuri xierqa kollha biex jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-UE u biex jiżguraw li **l-użu tal-fondi jikkonforma mal-liġijiet nazzjonali u tal-UE applikabbli**. Għal dan l-għan, l-Istati Membri jridu jipprovdu sistema ta' kontroll intern effettiva u effiċjenti u l-irkupru ta' ammonti mħallsa bi żball jew użati ħażin. Dan il-**mudell il-ġdid ta' twettiq** jagħti lill-Istati Membri responsabbiltà kbira biex jiżguraw li dawn ir-riżorsi jkunu protetti mill-frodi, il-korruzzjoni, il-kunflitt ta' interessi (iddefiniti bħala "irregolaritajiet serji") u l-finanzjament doppju.

---

[64] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/anti-money-laundering-and-counter-terrorist-financing_en#eu"

[65] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_en

[66] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-timeline/spring-package_mt

[67] L-ebda miżura inkluża fl-RRF ma għandha twassal għal objettivi ta' ħsara sinifikanti, kif definiti mill-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852 dwar it-Tassonomija.

[68] L-Artikolu 22 tar-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, ĠU L 57, 18.2.2021, p. 17-75.

Illustrazzjoni 4 – Proċess ta' valutazzjoni tal-pjanijiet nazzjonali

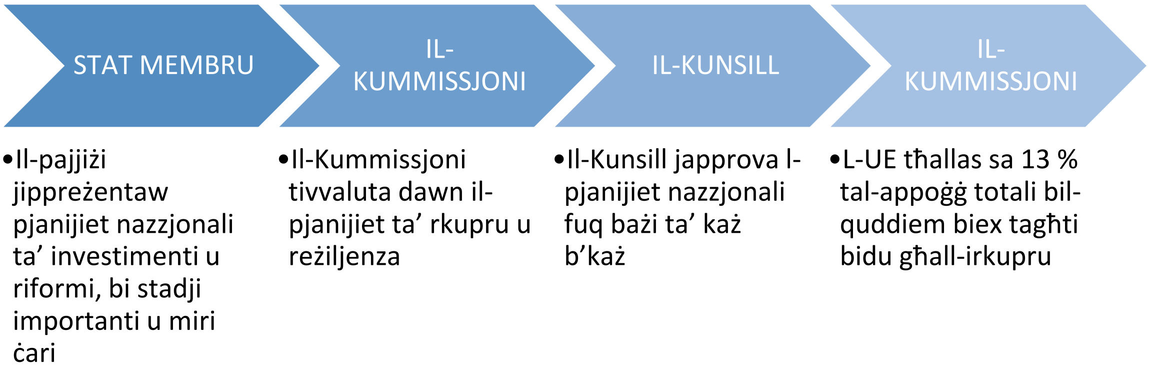

Għalhekk, kull pjan fih **taqsima ta' kontroll u ta' awditjar** fejn l-Istati Membri jiddeskrivu l-miżuri (inklużi miżuri kontra l-frodi) li se jimplimentaw u jidentifikaw **stadji importanti u miri speċifiċi** biex jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-UE minn irregolaritajiet serji u finanzjament doppju. Il-Kummissjoni tista' tivvaluta pjan b'mod pożittiv biss jekk dan jikklassifika b'mod pożittiv mil-lat tas-sistemi ta' kontroll tiegħu. Bħala servizz tal-Kummissjoni, l-OLAF ikkontribwixxa għall-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-pjanijiet għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Istati Membri, billi pprovda **pariri mmirati kontra l-frodi**. Il-kooperazzjoni mal-awtoritajiet nazzjonali għadha għaddejja biex jiġu skambjati l-fehmiet u jiġi ffaċilitat it-tixrid ta' prattiki u esperjenzi tajbin (bħall-użu ta' għodod tal-IT – ara wkoll it-**Taqsima 4.2.1**).

Daqqa ta' għajn 11 – Operazzjoni SENTINEL

F'Settembru 2021, il-Europol, l-OLAF, l-UPPE, il-Eurojust u 21 Stat Membru ngħaqdu bħala parti mill-**Operazzjoni SENTINEL** biex jantiċipaw il-mewġa mistennija ta' frodi li taffettwa l-fondi ta' rkupru. Għal dan il-għan, il-Europol stabbiliet mekkaniżmu ddedikat intern biex jipproċessa d-*data* operazzjonali, jgħin fl-iskambji ta' informazzjoni u jappoġġa każijiet li għadhom għaddejjin. L-attivitajiet konġunti kellhom fil-mira l-frodi, kif ukoll l-evażjoni tat-taxxa, il-frodi fiskali, il-korruzzjoni, l-approprjazzjoni indebita, il-miżapproprjazzjoni u l-ħasil tal-flus. Il-Europol u l-OLAF ħarġu Rapport Konġunt – "Assessing the Threats to the Next Generation EU (NGEU) Fund" – fi Frar 2022.

Fost l-obbligi tal-Istati Membri fir-rigward ta' miżuri għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE, il-ġbir ta' *data* dwar il-benefiċjarji, il-kuntratturi, is-sottokuntratturi u s-sidien benefiċjarji huwa prominenti. Il-Kummissjoni għamlet Arachne disponibbli għall-Istati Membri għall-użu fir-rigward tal-RRF.

Sa tmiem l-2021, kienu ġew adottati 22 pjan nazzjonali. Dawn żdiedu għal 25 sal-31 ta' Lulju 2022[69].

[69] L-Ungerija u n-Netherlands għadhom ma ġewx adottati.

5.4. Protezzjoni tal-informaturi

Attivitajiet illegali u abbuż tal-liġi jistgħu jseħħu fi kwalunkwe organizzazzjoni, kemm jekk tkun privata kif ukoll jekk tkun pubblika, kbira jew żgħira. Dawn jistgħu jieħdu ħafna forom, bħall-korruzzjoni, il-frodi, il-malprassi jew in-negliġenza tan-negozji. Jekk ma jiġux indirizzati, dawn l-attivitajiet jistgħu jirriżultaw fi ħsara serja għall-interess pubbliku. Il-persuni li jaħdmu għal organizzazzjoni jew li jkunu f'kuntatt magħha fl-attivitajiet relatati max-xogħol tagħhom spiss ikunu l-ewwel li jkunu jafu dwar dawn l-okkorrenzi u, għalhekk, ikunu f'pożizzjoni privileġġata biex jinfurmaw lil dawk li jistgħu jindirizzaw il-problema.

L-informaturi, jiġifieri persuni li jirrapportaw (fl-organizzazzjoni kkonċernata jew lil awtorità esterna) jew jiżvelaw (lill-pubbliku) informazzjoni dwar għemil ħażin miksub f'kuntest relatat max-xogħol, jgħinu fil-**prevenzjoni tal-ħsara u jidentifikaw theddida jew ħsara** għall-interess pubbliku li tista' ma tiġix innutata.

Madankollu, fil-livell Ewropew u f'dak nazzjonali, il-protezzjoni tal-informaturi ma hijiex uniformi u hija frammentata. Bħala konsegwenza, l-informaturi spiss jiġu skoraġġuti milli jirrapportaw it-tħassib tagħhom minħabba l-biża' ta' ritaljazzjoni.

Id-Direttiva dwar il-protezzjoni tal-persuni li jirrapportaw ksur tad-dritt tal-UE, adottata fit-23 ta' Ottubru 2019, tat lill-Istati Membri sas-17 ta' Diċembru 2021 biex jittrasponuha fil-liġi nazzjonali. Hija tkopri ħafna oqsma ewlenin tad-dritt tal-UE, bħall-ġlieda kontra l-ħasil tal-flus, il-protezzjoni tad-*data*, il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE, is-sikurezza tal-ikel u tal-prodotti, is-saħħa pubblika, il-protezzjoni tal-ambjent u s-sikurezza nukleari.

Sa tmiem l-2021, ħames Stati Membri biss[70] kienu adottaw leġiżlazzjoni speċifika. Sa Ġunju 2022, erba' Stati Membri oħra[71] għamlu dan. Stat Membru wieħed biss[72] għadu ma beda l-ebda proċedura. Tliet Stati Membri[73] saħansitra espandew il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva.

Sas-17 ta' Diċembru 2023, il-Kummissjoni trid tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva.

5.5. Is-sett ta' għodod tal-Istat tad-Dritt

Bħala parti mill-hekk imsejjaħ **sett ta' għodod tal-Istat tad-Dritt**, il-Kummissjoni żviluppat għadd ta' strumenti biex twieġeb għal sfidi differenti għall-istat tad-dritt.

Dan jinkludi l-**Mekkaniżmu Ewropew tal-Istat tad-Dritt**, bir-**Rapport annwali dwar l-Istat tad-Dritt** fil-qalba tiegħu. Huwa għandu l-għan li jiżviluppa **għarfien u fehim aktar b'saħħithom tal-iżviluppi** fl-Istati Membri, biex ikunu jistgħu jiġu identifikati l-isfidi għall-istat tad-dritt, jiġu żviluppati soluzzjonijiet possibbli, u jiġi mmirat l-appoġġ minn kmieni. Il-Mekkaniżmu jipprovdi wkoll proċess għal **djalogu annwali** bejn il-Kummissjoni, il-Kunsill u l-Parlament Ewropew flimkien mal-Istati Membri kif ukoll il-parlamenti nazzjonali, is-soċjetà ċivili u partijiet ikkonċernati oħra dwar l-istat tad-dritt.

---

[70] Id-Danimarka, il-Litwanja, Malta, il-Portugall u l-Iżvezja.

[71] Il-Kroazja, Ċipru, Franza u l-Latvja.

[72] L-Ungerija.

[73] Id-Danimarka, Franza u l-Latvja.

5.5.1. Rapport dwar l-istat tad-dritt – sejbiet prinċipali u punti ewlenin fir-rigward tal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE

Ir-Rapport tal-2021 dwar l-Istat tad-Dritt[74], inklużi l-kapitoli tiegħu dwar is-27 pajjiż, jippreżenta żviluppi pożittivi u negattivi, matul il-perjodu minn Lulju 2020 sa Ġunju 2021, madwar l-Istati Membri f'erba' oqsma ewlenin għall-istat tad-dritt: is-**sistema tal-ġustizzja**, il-**qafas kontra l-korruzzjoni**, il-**pluraliżmu u l-libertà tal-media**, u **kwistjonijiet istituzzjonali oħrajn** relatati mas-sistema ta' kontrokontrolli. Kwistjonijiet relatati mas-sistema tal-ġustizzja jew mal-qafas kontra l-korruzzjoni jista' jkollhom impatt sinifikanti fuq kif l-interessi finanzjarji tal-UE jiġu protetti fi Stat Membru partikolari.

It-tielet rapport dwar l-Istat tad-Dritt, adottat f'Lulju 2022[75], ikopri l-perjodu minn Lulju 2021 sa Ġunju 2022 u jinkludi għall-ewwel darba rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-Istati Membri kollha, kif imħabbar mill-President von der Leyen fid-diskors tal-Istat tal-Unjoni tal-2021. F'konformità man-natura preventiva tar-rapport, l-objettiv tar-rakkomandazzjonijiet huwa li jappoġġaw lill-Istati Membri fl-isforzi tagħhom biex imexxu 'l quddiem ir-riformi li jkunu għaddejjin jew li jkunu ppjanati, biex iħeġġu żviluppi pożittivi, u biex jgħinuhom jidentifikaw fejn jista' jkun meħtieġ titjib jew segwitu għal bidliet jew riformi riċenti, anki bil-ħsieb li jiġu indirizzati sfidi sistemiċi f'ċerti każijiet.

5.5.2. Il-progress fl-implimentazzjoni tar-regolament tal-UE dwar reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-UE

Ir-Regolament (UE, EURATOM) 2020/2092 dwar **reġim ġenerali ta' kundizzjonalità** għandu l-għan li jipproteġi l-baġit tal-UE minn ksur tal-prinċipji tal-istat tad-dritt li jaffettwaw jew li jirriskjaw serjament li jaffettwaw il-ġestjoni finanzjarja tajba tiegħu jew il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE b'mod dirett biżżejjed.

Fit-2 ta' Marzu 2022, **il-Kummissjoni adottat linji gwida**[76] li jispjegaw kif se tapplika r-regolament, inkluż kif se jiġu protetti d-drittijiet tar-riċeventi finali u tal-benefiċjarji tal-finanzjament tal-UE (ara t-**Taqsima 7**).

Il-Kummissjoni bdiet proċedura skont ir-Regolament tal-Kundizzjonalità.

5.6. Il-politika kontra l-korruzzjoni

Fl-2021, il-Kummissjoni kompliet tipprovdi **appoġġ tekniku** lill-Istati Membri fil-qasam tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni u l-integrità permezz tal-programmi tagħha, jiġifieri l-**Programm ta' Appoġġ għal Riformi Strutturali** u l-**Istrument ta' Appoġġ Tekniku** li għadu kif ġie stabbilit. L-appoġġ tekniku ffaċilita r-rieżami tal-proċeduri għall-għażla u l-evalwazzjoni tal-imħallfin u tal-prosekuturi, u l-infurzar ta' miżuri kontra l-korruzzjoni fl-edukazzjoni, fi kwistjonijiet ambjentali u fl-isport. Xi awtoritajiet nazzjonali rċevew appoġġ biex jistabbilixxu mekkaniżmi ta' monitoraġġ għall-pjan nazzjonali tagħhom kontra l-korruzzjoni, biex jirrevedu r-regoli tagħhom għall-ġestjoni tal-kunflitti ta' interess, biex jiżguraw is-superviżjoni tan-nefqa pubblika jew biex juru t-tħejjija għas-sħubija fil-Konvenzjoni kontra t-Tixħim tal-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi (OECD).

[74] COM(2021) 700 final tal-20.07.2021.

[75] COM(2022) 500 final tat-13.07.2022

[76] COM(2022) 1382 final tat-2.3.2022.

Il-Kummissjoni torganizza **workshops ta' kondiviżjoni tal-esperjenza kontra l-korruzzjoni** madwar l-UE. Fit-13 ta' Diċembru 2021, l-14-il Workshop ta' Kondiviżjoni tal-Esperjenza laqqa' flimkien rappreżentanti tal-Istati Membri tal-UE, tal-Kummissjoni Ewropea, tal-Europol u tal-akkademja biex jiddiskutu t-tema tar-reżiljenza kontra l-korruzzjoni fi żminijiet ta' kriżi. Il-Kummissjoni tappoġġa wkoll **proġetti mmirati lejn it-titjib tal-integrità u l-indirizzar tal-korruzzjoni** fl-Istati Membri tal-UE, fost l-oħrajn. Fl-2021, il-proġetti kontra l-korruzzjoni ġew iffinanzjati taħt il-Pulizija tal-Fond għas-Sigurtà Interna (ISFP) 2014-2020 u jinkludu, fost l-oħrajn, il-proġett C.O.R.E li għandu l-għan li jiżviluppa u jivvalida proċedura replikabbli għall-komputazzjoni tar-riskju ta' korruzzjoni fl-akkwist pubbliku fiż-żmien tal-pandemija, abbażi ta' ġbir u pproċessar trażversali tad-*data* dwar l-akkwist pubbliku. Il-proċedura hija maħsuba biex ittejjeb l-identifikazzjoni aktar bikrija tar-riskju ta' korruzzjoni u trawwem bażi ta' evidenza aktar b'saħħitha għar-riforma tal-politika, billi primarjament isservi lill-awtoritajiet għal kontra l-korruzzjoni u lill-aġenziji tal-infurzar tal-liġi, iżda wkoll lill-ġurnalisti u lill-pubbliku ġenerali għall-objettivi tar-responsabbiltà.

Il-Kummissjoni tħeġġeġ ukoll lill-Istati Membri jadottaw **strateġiji nazzjonali kontra l-korruzzjoni**, filwaqt li jiżguraw li:

- l-impenji politiċi jiġu kkonkretizzati f'azzjonijiet konkreti;
- in-nuqqasijiet leġiżlattivi jew istituzzjonali jiġu indirizzati b'mod koerenti, komprensiv u kkoordinat; u
- l-isforzi kontra l-korruzzjoni jiġu adattati għal xenarju li qed jevolvi.

6. IR-RIŻULTATI TAL-ATTIVITAJIET TA' KONTROLL

6.1. Is-sorsi tad-*data* u l-metodoloġija

Din it-taqsima hija bbażata prinċipalment fuq *data* rrapportata mill-Istati Membri fl-oqsma tar-riżorsi proprji tradizzjonali (RPT) u ġestjoni kondiviża u mill-pajjiżi kandidati fil-qasam ta' qabel l-adeżjoni. Id-*data* dwar in-nefqa diretta (it-**Taqsima 6.1.2**) tiġi estratta mis-sistema kontabilistika interna tal-Kummissjoni. **Il-Kaxxa 2** tispeċifika taħt liema kundizzjonijiet isir ir-rapportar mill-Istati Membri u kif jintużaw f'din it-taqsima.

Kaxxa 2: Rapportar ta' irregolaritajiet mill-Istati Membri

Ir-regolamenti settorjali li jikkonċernaw l-RPT u l-fondi ta' ġestjoni kondiviża jispeċifikaw għadd ta' kundizzjonijiet li taħthom l-Istati Membri jridu jirrapportaw irregolaritajiet identifikati f'dawk l-oqsma.

Huma jużaw żewġ sistemi tal-IT biex jirrapportaw irregolaritajiet: OWNRES fil-qasam tal-RPTu l-IMS fil-ġestjoni kondiviża u ta' qabel l-adeżjoni.

Fir-rigward tal-RPT, l-Istati Membri jridu jirrapportaw irregolaritajiet u frodi identifikati li jinvolvu aktar minn EUR 10 000 u jispeċifikaw fir-rapportar tagħhom jekk il-każ identifikat ikunx relatat ma' mġiba frawdolenti jew le.

Fir-rigward tal-ġestjoni kondiviża, japplika l-istess limitu finanzjarju u l-Istati Membri jridu jipprovdu klassifikazzjoni tal-irregolarità rrapportata, li tindika jekk il-każ huwiex frodi suspettata, frodi stabbilita jew irregolarità (amministrattiva) sempliċi. L-Istati Membri jistgħu jaġġornaw l-irregolaritajiet irrapportati fi kwalunkwe ħin, u jimmodifikaw ukoll il-klassifikazzjoni tagħhom. Fil-każ ta' irregolarità sempliċi, japplikaw aktar derogi u l-Istati Membri ma għandhomx għalfejn jirrapportaw każijiet:

(1) fejn l-irregolarità tikkonsisti biss min-nuqqas li tiġi eżegwita, b'mod parzjali jew sħiħ, operazzjoni inkluża fil-programm operazzjonali kofinanzjat minħabba l-falliment tal-benefiċjarju;
(2) li jkunu nġiebu għall-attenzjoni tal-awtorità maniġerjali jew tal-awtorità ta' ċertifikazzjoni min-naħa tal-benefiċjarju b'mod volontarju u qabel identifikazzjoni minn kwalunkwe waħda mill-awtoritajiet, kemm qabel kif ukoll wara l-pagament tal-kontribuzzjoni pubblika;
(3) identifikati u korretti mill-awtorità maniġerjali jew l-awtorità ta' ċertifikazzjoni qabel l-inklużjoni tan-nefqa kkonċernata f'dikjarazzjoni tan-nefqa ppreżentata lill-Kummissjoni.

F'dan ir-rapport jintużaw żewġ kategoriji wesgħin għall-każijiet irrapportati mill-Istati Membri: **irregolaritajiet frawdolenti** u **irregolaritajiet mhux frawdolenti**.

Irregolaritajiet frawdolenti huma dawk li għalihom l-Istati Membri jipprovdu l-klassifikazzjoni ta' **frodi** fir-RPT jew ta' **frodi suspettata** jew ta' **frodi stabbilita** fir-rigward tal-ġestjoni kondiviża u ta' qabel l-adeżjoni.

Il-każijiet li jifdal jissejħu **irregolaritajiet mhux frawdolenti**.

Total ta' 11 218-il irregolarità, li jinvolvu madwar EUR 3,24 biljun, ġew irrapportati fl-2021. F'termini tal-għadd ta' irregolaritajiet irrapportati, is-sitwazzjoni hija stabbli meta mqabbla mal-2020, bi tnaqqis żgħir ta' madwar 5 %. Madankollu, l-ammonti relatati jirrappreżentaw żieda sinifikanti fir-rigward tas-sena ta' qabel, billi huma aktar mid-doppju (+121 %).

Il-Kaxxa 3 tipprovdi nota metodoloġika qasira dwar kif għandha tiġi interpretata din id-*data* u dik ippubblikata fit-taqsimiet li ġejjin.

Kaxxa 3: Nota metodoloġika

Ir-rapportar ta' irregolaritajiet huwa soġġett għal xi limitazzjonijiet.

Fir-rigward tar-RPT, iż-żmien bejn il-mument li fih jitwettqu l-irregolaritajiet u meta jiġu identifikati jiddependi mit-tip ta' kontroll: il-kontrolli tar-rilaxx jippermettu identifikazzjoni immedjata, filwaqt li l-kontrolli ta' wara r-rilaxx jitwettqu fil-limitu ta' żmien ta' 3 snin għan-notifika ta' dejn doganali. Għalhekk, l-identifikazzjoni ta' irregolaritajiet tista' tieħu sa 3 snin mir-rilaxx tal-merkanzija. Ir-rapportar wara l-identifikazzjoni normalment ikun qasir, meta jitqiesu l-iskadenzi legali speċifiċi.

Fir-rigward tan-nefqa, bl-eċċezzjoni ta' irregolaritajiet frawdolenti identifikati qabel il-pagament, *jiġifieri* pprevenuti, il-maġġoranza l-kbira tal-irregolaritajiet irrapportati (frawdolenti u mhux frawdolenti) jiġu identifikati matul kontrolli *ex post*. Dan ifisser li teżisti diskrepanza ta' żmien bejn il-mument li fih jitwettqu l-irregolaritajiet u meta dawn jiġu rrapportati lill-Kummissjoni. Bħala medja, dan huwa bejn sentejn u nofs sa 3 snin[77].

Ħafna min-nefqa tal-UE ssegwi wkoll ċikli pluriennali, b'implimentazzjoni li tiżdied progressivament sal-għeluq tal-programm (normalment n+2 jew n+3 fir-rigward tal-aħħar sena taċ-ċiklu, *jiġifieri* 2022-2023 fir-rigward tal-perjodu ta' programmazzjoni attwali), li tirrappreżenta wkoll snin b'massimu fir-rapportar tal-irregolaritajiet.

Għal dawn ir-raġunijiet, it-tqabbil minn sena għal sena f'termini tar-rapportar ta' irregolaritajiet ma jipprovdix stampa affidabbli tas-sitwazzjoni, b'mod partikolari fir-rigward tal-varjazzjonijiet li jikkonċernaw l-impatt finanzjarju, peress li dan jista' jiġi influwenzat minn ftit każijiet ta' valur għoli ħafna.

[77] Din hija d-diskrepanza ta' żmien imkejla għall-irregolaritajiet irrapportati fil-politika ta' koeżjoni. Ara l-"Evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrapportati fl-2021" li takkumpanja dan ir-rapport, it-taqsima 4.5.1.

Konsegwentement, flimkien mal-varjazzjonijiet minn sena għal sena, dan ir-rapport (u d-dokument ta' akkumpanjament tiegħu l-evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet) jippreżenta wkoll perspettiva pluriennali (skont il-perjodu ta' programmazzjoni għall-politika ta' koeżjoni u ta' qabel l-adeżjoni u 5 snin għas-setturi l-oħra) biex itaffi kwalunkwe distorsjoni tal-analiżi mill-fatturi enfasizzati hawn fuq.

6.2. Dħul

Fl-2021, il-Kummissjoni adottat proposta għall-emendar tar-Regolament dwar it-Tqegħid għad-Dispożizzjoni[78] bl-objettiv li tkompli tissaħħaħ is-sistema tat-tqegħid għad-dispożizzjoni tar-riżorsi proprji sabiex jiġu żgurati pagamenti regolari u f'waqthom lill-baġit tal-UE. Barra minn hekk, ġiet implimentata strateġija ġdida ta' infurzar bl-għan li tirreaġixxi aktar malajr għar-riskji li ġejjin u tipproteġi aħjar ir-RPT.

6.2.1. Frodi tal-VAT

L-UPPE għandu l-kompetenza li jinvestiga reati serji kontra s-sistema komuni tal-VAT. Dawn ir-reati għandhom ikunu relatati mat-territorju ta' żewġ Stati Membri jew aktar u jinvolvu ħsara totali ta' mill-inqas EUR 10 miljun.

Fl-2021, l-UPPE investiga 91 każ bħal dawn għall-ħsara stmata ta' EUR 2,5 biljun[79].

6.2.2. Riżorsi proprji tradizzjonali

Fl-2021, il-pandemija tal-COVID-19 kompliet taffettwa l-ħajja tal-individwi u tan-negozji kollha fl-UE. Filwaqt li fl-2020 il-pandemija ġiet esperjenzata bħala emerġenza, fl-2021 saret waħda partikolari, kif attestat miċ-ċifri għall-volumi tal-importazzjoni: wara t-tnaqqis xokkanti fl-importazzjonijiet tal-EU-27 ta' 11,6 % fl-2020, fl-2021 l-importazzjonijiet żdiedu bi 23 %.

Tabella 3 - Dħul: Irregolaritajiet identifikati u rrapportati mill-Istati Membri - RPT – fl-2021

Settur baġitarju	Irregolaritajiet frawdolenti		Irregolaritajiet mhux frawdolenti		FDR[80]	IDR[81]
	N	EUR (miljuni)	N	EUR (miljuni)	%	%
Riżorsi Proprji Tradizzjonali EU-27	**482**	**157,1**	**3 506**	**366,8**	**0,63 %**	**1,48 %**

---

[78] Ir-Regolament tal-Kunsill (UE, Euratom) 2022/615 li jemenda r-Regolament (UE, Euratom) Nru 609/2014 ġie adottat fil-5 ta' April 2022.

[79] L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew, Rapport Annwali 2021, p. 10.

[80] FDR – Rata ta' Identifikazzjoni tal-Frodi: Il-proporzjon tal-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet frawdolenti fuq ir-riżorsi proprji totali stabbiliti u l-ammont stmat.

[81] IDR – Rata ta' Detezzjoni ta' Irregolaritajiet: Il-proporzjon tal-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet mhux frawdolenti fuq ir-riżorsi proprji totali stabbiliti u l-ammont stmat.

Fl-2021, l-għadd ta' irregolaritajiet frawdolenti u mhux frawdolenti relatati mar-RPT (ara t-**Tabella 3**) baqa' pjuttost stabbli, bi tnaqqis ta' 3 % biss meta mqabbel mal-medja ta' 5 snin. L-għadd ta' irregolaritajiet frawdolenti żdied b'1 % u l-irregolaritajiet mhux frawdolenti naqsu b'4 %. Mill-każijiet frawdolenti u mhux frawdolenti kollha li nstabu fl-2021, 12 % ġew ikklassifikati bħala frawdolenti. L-ammont relatat ta' RPT żdied u kien l-ogħla ammont ta' RPT identifikat matul l-aħħar 5 snin. Kemm għall-irregolaritajiet frawdolenti kif ukoll għal dawk mhux frawdolenti, l-ammont ta' RPT identifikat żdied meta mqabbel mal-medja ta' 5 snin, bi 32 % u bi 13 % rispettivament. B'kollox, l-ammont ta' RPT żdied bi 18 % fl-2021 fuq il-medja għall-2017-2021[82].

Is-servizzi nazzjonali għal kontra l-frodi flimkien mas-servizzi doganali kellhom rwol ewlieni fl-identifikazzjoni ta' każijiet frawdolenti fl-2021. L-ispezzjonijiet mis-servizzi għal kontra l-frodi kienu l-aħjar mod biex jiġu identifikati każijiet frawdolenti u biex jinqabżu l-kontrolli ta' wara r-rilaxx u l-kontrolli tar-rilaxx fl-identifikazzjoni ta' evażjoni frawdolenti tad-dazju. Irregolaritajiet mhux frawdolenti ġew identifikati primarjament permezz ta' kontrolli ta' wara r-rilaxx.

Daqqa ta' għajn 12 – RPT: l-aktar irregolaritajiet rikorrenti u t-tipi ta' merkanzija kkonċernati

Il-biċċa l-kbira tal-każijiet irrapportati fl-2021 bħala frawdolenti u mhux frawdolenti huma relatati ma' **sottovalwazzjoni, oriġini skorretta** jew **klassifikazzjoni/deskrizzjoni ħażina tal-merkanzija**. Il-**kuntrabandu** jibqa' wieħed mit-tipi ewlenin ta' frodi. **It-tessuti, il-makkinarju u t-tagħmir elettriku** kienu t-tipi ta' merkanzija l-aktar affettwati minn frodi u irregolaritajiet f'għadd ta' każijiet u f'termini monetarji, segwiti **minn prodotti kimiċi mixxellanji, żraben u tabakk** f'termini ta' ammonti u minn **vetturi u plastik** f'termini ta' għadd ta' każijiet. Fl-2021, iċ-Ċina baqgħet il-pajjiż ewlieni ta' oriġini tal-merkanzija affettwata minn irregolaritajiet irrapportati bħala frawdolenti jew mhux frawdolenti.

Għall-merkanzija relatata mal-COVID-19, fl-2021, ġiet osservata żieda notevoli fl-ammonti rrapportati bħala irregolari għal merkanzija bħad-**diżinfettanti u l-prodotti tal-isterilizzazzjoni, il-ħwejjeġ protettivi u l-oġġetti tal-konsum mediku**. Madankollu, l-analiżi turi li l-impatt tal-irregolaritajiet li jaffettwaw oġġetti relatati mal-COVID-19 jidher li baqa' relattivament baxx fl-2021 (54 % tal-għadd totali ta' irregolaritajiet irrapportati u 6 % tal-ammonti relatati).

RPT: varjazzjoni fid-*data* tal-2021 imqabbla mal-medja fuq 5 snin 2017-2021

-3 % tal-għadd ta' irregolaritajiet frawdolenti u mhux frawdolenti

+32 % fl-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet frawdolenti

+13 % fl-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet mhux frawdolenti

Fl-2021 il-Kummissjoni kompliet, fuq il-post jew mill-bogħod, iż-żjarat ta' monitoraġġ u ta' kontroll tagħha sabiex tiżgura l-applikazzjoni korretta tal-leġiżlazzjoni tal-UE doganali u dwar l-RPT. Fejn il-kooperazzjoni u l-progress li saru fl-indirizzar ta' kwistjonijiet pendenti jitqiesu insuffiċjenti, qed jiġu applikati miżuri korrettivi.

Kif jiddikjara r-rapport PIF tal-2020, miżuri korrettivi bħal dawn diġà ġew applikati mill-Kummissjoni kontra r-Renju Unit fir-rigward ta' tessuti u ta' żraben sottovalwati miċ-Ċina[83]. Fit-

[82] Għal analiżi sħiħa tal-irregolaritajiet irrapportati fir-RPT, ara "Evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrapportati għall-2021" li takkumpanja dan ir-rapport, it-Taqsima 2.

[83] Il-Kummissjoni Ewropea, *32nd Annual Report on the protection of the EU's financial interests and the fight against fraud – 2020*, daqqa ta' għajn 1, p. 13.

8 ta' Marzu 2022, il-Qorti tal-Ġustizzja ħarġet is-sentenza tagħha fil-Kawża C-213/19[84] kontra r-Renju Unit. Il-Kummissjoni tinsab fil-proċess li tanalizza l-implikazzjonijiet ta' dik is-sentenza tal-QĠUE kemm għar-Renju Unit (eż. kalkolu mill-ġdid tat-telf tal-RPT), kif ukoll għall-Istati Membri l-oħra.

Daqqa ta' għajn 13 – Ċirkomvenzjoni u assorbiment tal-miżuri ta' difiża tal-kummerċ

Il-monitoraġġ tal-miżuri eżistenti għad-difiża tal-kummerċ baqa' prijorità fl-2021. Ingħatat attenzjoni partikolari lil dawk il-miżuri ta' difiża tal-kummerċ fejn ġie identifikat riskju akbar ta' evitar tad-dazju, jew permezz ta' prattiki ta' ċirkomvenzjoni[85], tnaqqis tal-prezz tal-esportazzjoni jew assorbiment[86] tal-prezz tal-bejgħ mill-ġdid, wara li ġew imposti miżuri anti-dumping jew kumpensatorji.

Fl-2021, il-Kummissjoni bdiet erba' investigazzjonijiet dwar iċ-ċirkomvenzjoni possibbli tal-importazzjonijiet ta' **tessuti tal-fibra tal-ħġieġ**[87] mit-Turkija u mill-Marokk wara li ġew imposti dazji anti-dumping u kumpensatorji fuq dawn il-prodotti li joriġinaw miċ-Ċina u mill-Eġittu fl-2020. Kien hemm ukoll investigazzjoni kontra l-assorbiment dwar l-istess prodott, li joriġina mill-Eġittu. Dawn ġabu l-għadd totali ta' investigazzjonijiet bħal dawn li nbdew fl-aħħar 3 snin għal 11 u 2 rispettivament. Barra minn hekk, fl-2021 il-Kummissjoni stabbiliet li d-dazji anti-dumping fis-seħħ fuq żewġ tipi differenti ta' **fojl tal-aluminju domestiku** miċ-Ċina kienu qed jiġu evitati permezz tat-Tajlandja, fejn il-prodott kien soġġett biss għal operazzjonijiet ta' assemblaġġ minuri.

Għadd ta' każijiet investigati, li kienu jinvolvu t-trażbord wara li l-prodott ikkonċernat intbagħat miċ-Ċina biex jgħaddi minn operazzjonijiet minuri ta' assemblaġġ fit-Turkija u fil-Marokk, huma emblematiċi tal-isfidi ppreżentati mill-politika Ċiniża "Belt and Road" u d-determinazzjoni tal-Kummissjoni li tieħu azzjoni robusta kontra l-kummerċ inġust li jirriżulta minnha.

6.3. Nefqa

Filwaqt li ġew introdotti flessibbiltajiet u strumenti biex tiġi indirizzata l-kriżi li ġabet magħha l-pandemija tal-COVID-19, il-baġit tal-UE ffaċċja wkoll sfidi u riskji ġodda[88]. B'mod ġenerali, il-Kummissjoni rnexxielha żżomm livell għoli ta' kopertura u assigurazzjoni tal-awditjar. Dan kien ukoll il-każ fl-Istati Membri, li jwettqu l-biċċa l-kbira tal-awditi u l-kontrolli kollha f'ġestjoni kondiviża.

[84] Sentenza tat-8 ta' Marzu 2022. EU:C:2022:167.

[85] Abbażi tal-Artikolu 13 tar-Regolament bażiku dwar l-Anti-dumping, isseħħ ċirkomvenzjoni meta l-produtturi esportaturi f'pajjiżi terzi jinvolvu ruħhom fi prattiki bħat-trasport bil-baħar tal-prodott permezz ta' pajjiż mhux soġġett għal dazji (trażbord), u jimmodifikaw ftit il-prodott sabiex ma jaqax taħt id-dazji, jew jesportaw permezz ta' produttur esportatur b'rati individwali aktar baxxi ta' dazji anti-dumping jew kumpensatorji (direzzjonar tal-kumpanija).

[86] Prattika oħra hija l-assorbiment tad-dazju meta l-esportaturi, minkejja l-miżuri imposti, inaqqsu l-prezzijiet tagħhom biex jegħlbu d-dazji jew l-importaturi ma jirriflettux id-dazju meta jbigħu mill-ġdid il-prodott fl-Unjoni.

[87] It-tessuti tal-fibra tal-ħġieġ jintużaw, pereżempju, għall-produzzjoni ta' pali għat-turbini tar-riħ, fil-produzzjoni tad-dgħajjes, tat-trakkijiet u tat-tagħmir tal-isport, kif ukoll fis-sistema ta' riabilitazzjoni tal-pajpijiet

[88] Ara t-32 Rapport PIF, *cit.*, it-Taqsima 6.2, pp. 37-40.

Dan żgura li l-flessibbiltà pprovduta ma twassalx għal rilassament tal-kontrolli. Ir-regoli emendati introdotti fil-proċeduri ta' kontroll tal-Istati Membri kienu limitati fiż-żmien u fl-ambitu. Dan għen lill-benefiċjarji u lill-Istati Membri f'ċirkostanzi diffiċli[89].

Ġew stabbiliti wkoll miżuri ta' mitigazzjoni robusti, jew diġà kienu fis-seħħ, biex itaffu r-riskji relatati mal-impossibbiltà li jsiru awditi u kontrolli fuq il-post. Dawn kienu jinkludu s-sostituzzjoni ta' awditi fuq il-post b'analiżijiet mhux fuq il-post u awditi mill-bogħod, u l-possibbiltà li l-ispezzjonijiet fuq il-post jiġu sostitwiti b'soluzzjonijiet tal-IT (ritratti ġeottikkettati, immaġnijiet satellitari, vidjokonferenzi, eċċ.)[90].

F'dan l-isfond, u f'konformità max-xejra mistennija, matul l-aħħar 5 snin, l-għadd ta' irregolaritajiet irrapportati (frawdolenti u mhux frawdolenti) relatati man-nefqa tal-UE għall-perjodu ta' programmazzjoni 2007-2013 naqas, filwaqt li dawk relatati mal-qafas finanzjarju 2014-2020[91] qed jiżdiedu, b'mod konsistenti maċ-ċikli ta' implimentazzjoni, sabiex issa jirrappreżentaw il-maġġoranza l-kbira tal-irregolaritajiet irrapportati (madwar 90 %). L-irregolaritajiet irrapportati relatati mal-infiq annwali (għajnuna diretta lill-bdiewa u miżuri ta' appoġġ għas-suq) baqgħu stabbli.

[89] Il-Kummissjoni Ewropea, *Rapport dwar is-segwitu għat-talbiet li saru mill-Parlament Ewropew fir-riżoluzzjonijiet tiegħu ta' kwittanza u mill-Kunsill fir-rakkomandazzjoni tiegħu ta' kwittanza għas-sena finanzjarja 2020*, COM(2022) 331 final, 30.6.2022, p. 2.

[90] *Ibidem.*

[91] L-oqsma ta' nfiq relatati mal-perjodi ta' programmazzjoni jikkonċernaw il-politiki dwar l-iżvilupp rurali, ta' koeżjoni, tas-sajd u interni.

Tabella 4- Nefqa: Irregolaritajiet identifikati u rrapportati mis-settur bağitarju fl-2021

Settur bağitarju	Irregolaritajiet frawdolenti		Irregolaritajiet mhux frawdolenti		FDR[92]	IDR[93]
	N	EUR (miljuni)	N	EUR (miljuni)	%	%
Agrikoltura	**250**	**30,0**	**3 455**	**204,0**	**0,06 %**	**0,38 %**
Żvilupp Rurali	*144*	*16,5*	*2 400*	*94,7*	*0,12 %*	*0,68 %*
Appoġġ għall-agrikoltura	*98*	*13,0*	*1 015*	*107,5*	*0,03 %*	*0,27 %*
It-tnejn/Ma huwiex ċar	*8*	*0,5*	*40*	*1,8*	*-*	*-*
Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej	**215**	**1 624,0**	**2 271**	**812,9**	**2,57 %**	**1,29 %**
Koeżjoni u reġjonali	*155*	*1 605,5*	*1 627*	*588,5*	*3,42 %*	*1,25 %*
Politika soċjali	*50*	*16,7*	*614*	*217,6*	*0,11 %*	*1,39 %*
Sajd	*10*	*1,8*	*70*	*6,8*	*0,35 %*	*1,32 %*
Fondi oħra ta' ġestjoni kondiviża	**0**	**0**	**45**	**4,3**	**0,00 %**	**0,22 %**
Qabel l-adeżjoni	**29**	**1,9**	**86**	**4,2**	**0,10 %**	**0,22 %**
Assistenza ta' Qabel l-Adeżjoni			*1*	*0,4*	*-*	*-*
Strument għal Qabel l-Adeżjoni I	*4*	*0,4*	*29*	*2,3*	*-*	*-*
Strument għal Qabel l-Adeżjoni II	*25*	*1,5*	*56*	*1,5*	*-*	*-*
Nefqa diretta	**54**	**7,0**	**825**	**35,9**	**0,03 %**	**0,16 %**
TOTAL	**548**	**1 662,9**	**6 682**	**1 061,3**	**1,0 %**	**0,63 %**

6.3.1. Ġestjoni kondiviża

L-Agrikoltura: varjazzjoni fid-*data* tal-2021 imqabbla mal-medja fuq 5 snin 2017-2021

+1 % tal-għadd ta' irregolaritajiet frawdolenti u mhux frawdolenti

-28 % fl-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet frawdolenti

+18 % fl-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet mhux frawdolenti

L-agrikoltura[94] – L-analiżi tal-perjodu ta' 5 snin (2017-2021) tikkonferma x-xejriet prinċipali enfasizzati fir-rapporti PIF preċedenti[95]. Anke jekk jiżdiedu b'mod progressiv, l-irregolaritajiet frawdolenti fl-iżvilupp rurali relatati mal-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020 għadhom inqas minn dawk irrapportati għall-perjodu 2007-2013 wara perjodu komparabbli ta' implimentazzjoni. Ir-rapportar tal-

[92] FDR – Rata ta' Identifikazzjoni tal-Frodi: Il-proporzjon tal-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet frawdolenti mill-pagamenti totali magħmulin.

[93] IDR – Rata ta' Detezzjoni ta' Irregolaritajiet: Il-proporzjon tal-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet mhux frawdolenti mill-pagamenti totali magħmulin.

[94] Għal analiżi sħiħa tal-irregolaritajiet irrapportati fl-agrikoltura, ara "Evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrapportati għall-2021" li takkumpanja dan ir-rapport, it-Taqsima 3.

[95] Ara t-32 Rapport PIF 2020, *cit.*, p. 35.

frodi b'appoġġ għall-agrikoltura (inklużi l-għajnuna diretta u l-miżuri tas-suq) jibqa' pjuttost stabbli maż-żmien, anki jekk juri tnaqqis ta' 17 % fl-2021 mis-sena ta' qabel. L-inċidenza ta' frodi rrapportata fi proporzjon mal-pagamenti għadha baxxa ħafna għall-pagamenti diretti. Hija l-ogħla għall-miżuri tas-suq, b'mod partikolari fis-**settur tal-frott u l-ħxejjex** u fir-rigward **tal-programmi nazzjonali ta' appoġġ fis-settur tal-inbid**. L-ammonti finanzjarji involuti kienu wkoll relattivament għoljin għall-miżura tas-suq relatata speċifikament mal-**promozzjoni tal-prodotti agrikoli**.

B'referenza għall-iżvilupp rurali u l-pagamenti diretti lill-bdiewa, **l-analiżi tar-riskju u l-informazzjoni spontanja mis-soċjetà ċivili**, inkluż mill-media, jagħtu **kontribut marġinali** għall-identifikazzjoni ta' irregolaritajiet frawdolenti u mhux frawdolenti. Fir-rigward tal-miżuri tas-suq, l-analiżi tar-riskju għandha rwol aktar b'saħħtu fl-identifikazzjoni, minħabba l-iskrutinju bbażat fuq ir-riskju ta' dokumenti kummerċjali ta' dawk l-entitajiet li jirċievu pagamenti.

Daqqa ta' għajn 14 – Il-ġlieda kontra l-frodi fil-produzzjoni organika

Il-Kummissjoni kompliet issaħħaħ il-ġlieda kontra l-frodi fil-produzzjoni organika abbażi tal-Pjan ta' Azzjoni dwar l-Iżvilupp tal-Produzzjoni Organika[96]. Fir-rigward tal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE, hija ssistematizzat il-kontroverifika tal-informazzjoni fis-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Biedja Organika (OFIS) dwar nuqqasijiet possibbli ta' konformità fil-produzzjoni organika ma' informazzjoni li għandha dwar l-għoti ta' appoġġ finanzjarju tal-UE għall-produzzjoni organika. F'dan il-kuntest, l-OLAF ingħata aċċess dirett għad-*data* għall-OFIS.

Saru diskussjonijiet ta' esplorazzjoni mal-UPPE dwar l-għoti ta' aċċess għad-*data* mill-OFIS, filwaqt li diġà ngħatat għal TRACES[97].

Madwar 10 snin wara r-rapportar inizjali, **il-proporzjon ta' każijiet ta' frodi suspettata li ma wasslux għal kundanna għadu għoli ħafna**, filwaqt li s-sehem ta' każijiet li fihom hija stabbilita l-frodi huwa baxx. Dan jista' jindika l-ħtieġa li jsir aktar investiment fl-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tagħha.

Daqqa ta' għajn 15 – Agrikoltura: irregolaritajiet identifikati l-aktar ta' spiss

Matul il-perjodu 2017-2021, għall-**pagamenti diretti ta' għajnuna lill-bdiewa, il-falsifikazzjoni tal-prova dokumentarja jew it-talba għall-għajnuna** kienu l-aktar irregolaritajiet frawdolenti identifikati ta' spiss. Firxa wiesgħa ta' dokumenti u informazzjoni jistgħu jiġu ffalsifikati, bħal ftehimiet ta' kiri jew dokumenti tal-proprjetà, u dokumenti relatati mal-konformità mar-rekwiżiti tal-kundizzjonalità.

Fir-rigward tal-**miżuri tas-suq**, il-frodi kienet tikkonċerna prinċipalment **l-implimentazzjoni tal-azzjoni**, spiss flimkien ma' ksur ieħor. Ġew irreġistrati ammonti finanzjarji sinifikanti f'bosta każijiet investigati mill-OLAF fejn il-**kunflitti ta' interess** kienu kkombinati ma' irregolaritajiet oħra, fir-rigward tal-**miżura tas-suq "Promozzjoni"**. Il-**ħolqien ta' kundizzjonijiet artifiċjali** għall-fini li jiġi riċevut appoġġ finanzjarju huwa riskju potenzjali.

Għall-**iżvilupp rurali**, il-frodaturi użaw prinċipalment il-prattika tal-**falsifikazzjoni tad-dokumenti**. Dan jista' jinvolvi l-falsifikazzjoni tal-fatturi, id-dikjarazzjoni tat-tagħmir użat bħala ġdid, l-ingann mal-offerti fil-proċeduri tal-akkwist, jew l-għoti ta' informazzjoni falza dwar il-konformità mal-kundizzjonijiet għar-riċeviment tal-għajnuna. Għadd sinifikanti ta' irregolaritajiet

96 COM(2021) 141.

97 TRACES hija l-pjattaforma online tal-Kummissjoni Ewropea għaċ-ċertifikazzjoni sanitarja u fitosanitarja meħtieġa għall-importazzjoni ta' annimali, prodotti tal-annimali, ikel u għalf ta' oriġini mhux mill-annimali u pjanti fl-Unjoni Ewropea, u l-kummerċ intra-UE u l-esportazzjonijiet tal-UE ta' annimali u ċerti prodotti tal-annimali.

frawdolenti kienu jikkonċernaw in-**nuqqas ta' implimentazzjoni sħiħa tal-azzjoni**. Il-**ħolqien ta' kundizzjonijiet artifiċjali** huwa wkoll riskju potenzjali għall-finanzjament tal-iżvilupp rurali. Pereżempju, il-benefiċjarji jistgħu jaqsmu b'mod artifiċjali l-azjendi agrikoli u jitolbu għajnuna permezz ta' bosta kumpaniji relatati biex jevitaw limiti massimi fuq l-appoġġ.

Il-politika ta' koeżjoni: varjazzjoni fid-*data* tal-2021 imqabbla mal-medja fuq 5 snin 2017-2021

-11 % tal-għadd ta' irregolaritajiet frawdolenti u mhux frawdolenti

+186 % fl-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet frawdolenti

+14 % fl-ammonti finanzjarji relatati ma' irregolaritajiet mhux frawdolenti

Il-**Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej (FSIE)**[98] – Bejn l-2017 u l-2021, l-għadd ta' irregolaritajiet frawdolenti u mhux frawdolenti relatati mal-**perjodu ta' programmazzjoni 2007-2013** naqas għall-FSIE. L-għadd ta' irregolaritajiet irrapportati għall-**perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020** żdied. Din id-dinamika hija konformi ma' xejriet magħrufa fl-identifikazzjoni u fir-rapportar ta' irregolaritajiet u hija relatata maċ-ċiklu ta' implimentazzjoni ta' programmi pluriennali.

L-għadd ta' irregolaritajiet irrapportati bħala frawdolenti għall-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020 kien konformi ma' dawk identifikati għall-perjodu ta' programmazzjoni 2007-2013 wara l-istess għadd ta' snin mill-bidu tal-perjodu; f'madwar 1 %, l-FDR kienet ogħla milli għall-perjodu 2007-2013[99]. Dan ma huwiex il-każ għal irregolaritajiet mhux frawdolenti. Għalihom, **it-tnaqqis fl-għadd u fl-ammonti finanzjarji rrapportati wara 8 snin** mill-bidu tal-perjodu ta' programmazzjoni huwa notevoli (ara d-**Daqqa ta' għajn 17** għal analiżi tar-raġunijiet wara t-tnaqqis).

Daqqa ta' għajn 16 – Raġunijiet għat-tnaqqis ta' irregolaritajiet mhux frawdolenti fil-koeżjoni

B'referenza ġenerali għall-politiki ta' koeżjoni u tas-sajd, l-**OLAF wettaq analiżi speċifika**, ibbażata fuq l-irregolaritajiet mhux frawdolenti rrapportati mill-Istati Membri, sal-2020 inkluża. Din l-analiżi tidentifika għadd ta' spjegazzjonijiet potenzjali li jistgħu fil-biċċa l-kbira jispjegaw dan it-tnaqqis kbir.

Id-dewmien fl-implimentazzjoni tal-programmi operazzjonali rilevanti jista' jispjega parti mid-distakk attwali. Parti oħra mit-tnaqqis fl-irregolaritajiet mhux frawdolenti tista' tiġi spjegata minn **bidla possibbli fil-prattiki ta' rapportar** ta' xi awtoritajiet għal irregolaritajiet li jinvolvu inqas minn EUR 10 000.

Għall-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020, ġiet estiża l-**possibbiltà li jintużaw għażliet ta' kostijiet issimplifikati (SCO)**. Għall-Fond Soċjali Ewropew, iż-żieda fil-perċentwal tan-nefqa koperta mill-SCOs (minn 7 % għal 33 %) tista' tkun fattur sinifikanti li jikkontribwixxi għat-tnaqqis f'irregolaritajiet mhux frawdolenti.

---

98 Għal analiżi sħiħa tal-irregolaritajiet irrapportati fir-rigward tal-FSIE, ara "Evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrapportati għall-2021" li takkumpanja dan ir-rapport, it-Taqsima 4.

99 B'referenza għall-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020, l-FDR hija influwenzata ħafna minn identifikazzjonijiet sinifikanti mir-Rumanija u mis-Slovakkja, iżda ta' irregolaritajiet uniċi li kienu jinvolvu ammonti finanzjarji kbar. Dawn l-irregolaritajiet kellhom ukoll impatt sinifikanti fuq l-FDR tal-EU-27. It-tqabbil bejn iż-żewġ perjodi ta' programmazzjoni huwa importanti peress li jippermetti li wieħed jifhem li ż-żieda b'186 % fl-2021 meta mqabbla mal-medja ta' 5 snin hija relatata ma' sitwazzjonijiet eċċezzjonali.

Parti oħra tar-raġuni tista' tkun **adattament imdewwem għall-bidla f'deroga** mir-rapportar ta' irregolaritajiet mhux frawdolenti, li seħħew fl-2009 u li affettwaw ir-rapportar matul il-perjodu 2007-2013.

L-**introduzzjoni ta' kontijiet annwali u l-esklużjoni ta' valutazzjonijiet attwali** setgħu kkontribwew ukoll għal tnaqqis bħal dan. Mill-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020 'il hawn, l-Istati Membri jistgħu jeskludu mill-kontijiet annwali n-nefqa li minnha jkun hemm valutazzjoni attwali tal-legalità u r-regolarità. Permezz ta' din l-esklużjoni, l-Istati Membri jevitaw tnaqqis fil-kontribuzzjoni minn fond partikolari, anki jekk ikun hemm irregolaritajiet. L-Istati Membri qed jużaw din il-possibbiltà.

Taħt ċerti kundizzjonijiet, wara 7 snin ta' implimentazzjoni (tmiem l-2020), l-effett ikkombinat ta' dawn ir-raġunijiet jammonta bejn wieħed u ieħor għal żewġ terzi tat-tnaqqis madwar l-UE kollha fir-rapportar ta' irregolaritajiet mhux frawdolenti.

L-effett ta' żieda fil-kapaċità amministrattiva huwa xi ħaġa oħra li għandha tiġi kkunsidrata. Ma hemm l-ebda indikatur li jkejjel iż-żieda fil-kapaċità tal-korpi ta' implimentazzjoni u tal-benefiċjarji, jew l-impatt li dan seta' kellu f'termini tat-tnaqqis f'irregolaritajiet mhux intenzjonati. Madankollu, xi fatturi kontribwenti jissuġġerixxu żviluppi pożittivi bħal dawn, bħal: a) **miżuri effettivi u proporzjonati kontra l-frodi** adottati fil-livell tal-programm operazzjoanli, li setgħu wasslu għall-identifikazzjoni u l-prevenzjoni aktar kmieni ta' irregolaritajiet (frawdolenti u mhux frawdolenti); b) **il-kwalità u l-esperjenza mtejba tal-awtoritajiet rilevanti** (b'mod partikolari f'ċerti Stati Membri, **inklużi l-benefiċjarji;** u c) **involviment akbar tas-soċjetà ċivili permezz tal-patti tal-integrità** (ara d-**Daqqa ta' għajn 18**).

Min-naħa l-oħra, **it-tifqigħa tal-COVID-19 setgħet poġġiet pressjoni addizzjonali fuq il-kapaċità amministrattiva ta' dawk involuti fis-sistemi ta' ġestjoni u kontroll**. Dan jista' jikkontribwixxi għall-identifikazzjoni ta' aktar irregolaritajiet fis-snin li ġejjin.

Ir-**riskji** ta' irregolaritajiet jidhru li huma ogħla fl-oqsma tal-politika ta' koeżjoni relatati mat-**trasport**, **il-protezzjoni tal-ambjent**, ir-riċerka, l-iżvilupp teknoloġiku u l-innovazzjoni (**RTDI**), **l-inklużjoni soċjali** u l-promozzjoni **tal-impjiegi u l-mobilità tal-forza tax-xogħol**.

L-analiżi tindika r-riskji relatati mat-**tranżizzjoni ekoloġika**, inkluż għall-investimenti fl-effiċjenza enerġetika, il-forniment ta' ilma tax-xorb, il-ġestjoni tal-iskart, l-enerġija (solari) rinnovabbli u l-prevenzjoni tar-riskju. Ir-riskji tat-**tranżizzjoni diġitali** jidhru li huma aktar prominenti fis-servizzi u fl-applikazzjonijiet għall-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs), f'termini tal-għadd ta' irregolaritajiet, u s-servizzi u l-applikazzjonijiet għall-gvern elettroniku, f'termini tal-ammonti finanzjarji involuti. Ġew irrapportati wkoll irregolaritajiet fir-rigward tal-investimenti fl-infrastruttura għat-tranżizzjoni diġitali.

Fir-rigward tal-**RTD&I**, l-analiżi tissuġġerixxi riskji ogħla għall-investimenti biex jipprovdu assistenza għal dawn l-attivitajiet fil-kumpaniji. Il-miżuri biex jiġu stimulati r-riċerka, l-innovazzjoni u l-intraprenditorija fl-SMEs ġew affettwati b'mod partikolari.

Ir-riskji huma għoljin fir-rigward tal-investimenti fl-**infrastruttura tat-trasport**, minħabba l-frekwenza ta' irregolaritajiet fi proġetti ġeneriċi tat-toroq, li jaffettwaw il-livelli reġjonali u lokali, u minħabba l-ammonti finanzjarji għoljin involuti f'irregolaritajiet li jikkonċernaw il-ferroviji u t-toroq tan-network trans-Ewropew (TEN). L-investimenti fl-infrastruttura multimodali tat-TEN u fin-networks tal-elettriku wkoll jidhru riskjużi.

Ir-riskji fir-rigward tal-**inklużjoni soċjali**, il-faqar u d-diskriminazzjoni jidhru li huma ogħla għall-investimenti (i) fl-inklużjoni attiva; (ii) fl-infrastruttura tas-saħħa; (iii) fl-aċċess imtejjeb għall-kura tas-saħħa u għas-servizzi soċjali; (iv) fl-infrastruttura soċjali u r-riġenerazzjoni taż-żoni rurali u urbani; (v) f'investimenti favur komunitajiet emarġinati u (vi) f'infrastruttura għall-indukrar tat-tfal.

Fir-rigward tal-promozzjoni tal-**impjiegi** u tal-mobilità tal-forza tax-xogħol, ir-riskji jidhru li huma ogħla għall-investimenti (i) fl-adattament għall-bidla tal-ħaddiema u tal-intrapriżi, b'mod partikolari l-operazzjonijiet għat-tfassil u t-tixrid ta' modi innovattivi u aktar produttivi ta' ħidma; (ii) fl-aċċess għall-impjiegi, b'mod partikolari l-operazzjonijiet għal dawk li qed ifittxu impjieg u għal persuni inattivi, inklużi l-persuni qiegħda fit-tul u persuni 'l bogħod mis-suq tax-xogħol; u (iii) fl-appoġġ għall-impjieg indipendenti u għall-bidu ta' negozju.

Daqqa ta' għajn 17 – FSIE: tipi ta' irregolaritajiet identifikati

L-aktar irregolaritajiet frawdolenti frekwenti kienu l-użu ta' **dokumenti foloz jew iffalsifikati.** Kienu involuti ammonti finanzjarji għoljin fejn kien hemm ksur frawdolenti tad-dispożizzjonijiet/tar-regoli tal-kuntratt. Dan it-tip ta' frodi spiss kien jikkonsisti minn **nuqqas ta' implimentazzjoni jew minn implimentazzjoni mhux kompluta tal-azzjoni ffinanzjata**. L-aktar irregolaritajiet frawdolenti li jikkonċernaw l-etika u l-integrità kienu dwar **il-kunflitti ta' interess**. Il-ksur tar-regoli dwar **l-akkwist pubbliku** kien l-aktar wieħed irrapportat minn irregolaritajiet mhux frawdolenti, iżda ġiet identifikata frodi f'4 % biss minn dawn il-każijiet.

L-analiżi tar-riskju għad għandha kontribut marġinali fl-identifikazzjoni tal-frodi, filwaqt li **l-informazzjoni mis-soċjetà ċivili** (inkluża l-informazzjoni ppubblikata fil-media) għandha rwol sinifikanti u li qed jikber. Dan ma huwiex il-każ għal irregolaritajiet mhux frawdolenti. L-identifikazzjoni ta' frodi u irregolaritajiet tista' titjieb permezz ta' proġetti ta' analiżi tar-riskju tematiċi *ex post* li jiffukaw fuq gruppi ta' tranżazzjonijiet tal-passat.

Daqqa ta' għajn 18 – Patti ta' Integrità u kooperazzjoni mas-soċjetà ċivili

Il-Patti ta' Integrità, għodda ta' monitoraġġ appoġġata mis-soċjetà ċivili mmirata lejn iż-żieda tat-trasparenza, ir-responsabbiltà u l-governanza tajba fl-ikkuntrattar pubbliku, fil-programmi 2021-2027 huma ttrasferiti taħt tfassil u valutazzjoni. Bil-konklużjoni tat-18-il proġett pilota (fi 11-il Stat Membru mill-2016 sal-2021), il-Kummissjoni tħeġġeġ lill-Istati Membri biex ikomplu jimplimentaw il-Patti ta' Integrità fi proġetti mmirati ffinanzjati mill-fondi tal-UE billi gradwalment jintegraw il-Patti ta' Integrità fil-programmi tagħhom, u tipprovdi appoġġ lill-Istati Membri f'dak ir-rigward, jiġifieri bis-sett ta' għodod ippubblikat dan l-aħħar[100].

Madwar 10 snin wara r-rapportar inizjali, il-proporzjon ta' każijiet ta' frodi suspettata li ma wasslux għal kundanna għadu għoli ħafna, filwaqt li s-sehem ta' każijiet li fihom tiġi stabbilita l-frodi huwa baxx. Dan jista' jindika l-ħtieġa li jsir aktar investiment fl-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tagħha.

Fondi oħra ta' ġestjoni kondiviża[101] – Li jikkonċernaw fondi ta' ġestjoni kondiviża għal politiki interni oħra, il-Fond għal Għajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn (FEAD) kien il-fond l-aktar affettwat mill-frodi. Aktar minn 90 % tal-identifikazzjonijiet ta' irregolaritajiet mhux frawdolenti kienu relatati mal-fondi li ġejjin: Il-Fond għall-Ażil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni (AMIF), il-FEAD u l-Inizjattiva favur l-Impjieg taż-Żgħażagħ (YEI).

---

[100] https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

[101] Għal analiżi tal-irregolaritajiet irrapportati fir-rigward ta' dawn il-fondi, ara "Evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrapportati għall-2021", li takkumpanja dan ir-rapport, it-Taqsima 4.6.

6.3.2. Ġestjoni indiretta

Qabel l-adeżjoni[102] – L-irregolaritajiet irrapportati f'dan il-qasam fl-2021 qed jonqsu meta mqabbla mal-medja ta' 5 snin (-23 % fl-għadd u -48 % f'termini ta' ammonti finanzjarji irregolari). Matul l-istess perjodu, l-ogħla għadd ta' irregolaritajiet identifikati kien jikkonċerna l-assistenza ta' qabel l-adeżjoni għall-iżvilupp rurali (IPARD) u l-kooperazzjoni transfruntiera.

6.3.3. Ġestjoni diretta

L-irregolaritajiet frawdolenti identifikati relatati man-nefqa diretta mill-Kummissjoni naqsu mill-2016 'il hawn u baqgħu stabbli matul l-aħħar 4 snin, minkejja żieda marġinali fl-2021. L-irregolaritajiet mhux frawdolenti komplew jonqsu u l-2021 kienet is-sena bl-aktar ċifra baxxa kemm għall-għadd ta' każijiet kif ukoll għall-ammonti kkonċernati[103].

Daqqa ta' għajn 19 – Nefqa diretta: irregolaritajiet identifikati l-aktar ta' spiss u l-oqsma ta' politika kkonċernati

L-aktar tipi rikorrenti ta' irregolaritajiet jikkonċernaw l-eliġibbiltà tan-nefqa u l-eżekuzzjoni insuffiċjenti/in-nuqqas ta' eżekuzzjoni.

Fl-2021, l-oqsma ta' politika l-aktar affettwati mill-irregolaritajiet kienu r-riċerka u l-innovazzjoni; is-suq uniku; is-sigurtà, id-difiża u l-ġestjoni tal-fruntieri; investimenti strateġiċi Ewropej; u azzjonijiet esterni.

7. PROSPETTI GĦALL-2022, KONKLUŻJONIJIET U RAKKOMANDAZZJONIJIET

Il-pandemija tal-COVID-19 ġabet sfidi ġodda li għalihom l-UE rreaġixxiet malajr, b'mod flessibbli u billi użat strumenti u riżorsi ġodda. L-isfidi u l-konsegwenzi ta' dik il-kriżi għadhom ma spiċċawx, iżda l-invażjoni mir-Russja tal-Ukrajna ħolqot dinamika ġdida kbira, b'implikazzjonijiet profondi għall-UE u għall-ekonomija u s-soċjetà tagħha.

Fit-18 ta' Mejju 2022, il-Kummissjoni ppreżentat pakkett biex tittratta s-suġġetti li sar għandhom importanza ewlenija sa mill-invażjoni tal-Ukrajna, mis-sigurtà tal-provvista tal-enerġija sad-diskrepanza tal-investiment fid-difiża tal-UE u r-rikostruzzjoni fit-tul tal-Ukrajna. Dawn is-suġġetti kollha għandhom implikazzjonijiet għall-baġit tal-UE.

Il-baġit tal-UE diġà jinsab taħt pressjoni, peress li qed jiġu implimentati miżuri ġodda biex jiġu indirizzati r-riperkussjonijiet ta' avvenimenti riċenti (eż. **REPowerEU**), il-prijoritajiet qed jinbidlu (il-migrazzjoni) u l-aktar pakkett wiesa' ta' sanzjonijiet li qatt kien hemm qbil dwarhom kontra pajjiż (b'mod ġenerali, iżda wkoll fir-rigward ta' individwi mmirati) jeħtieġ li jiġi infurzat, b'effetti fuq id-dħul tal-UE (l-importazzjoni u l-esportazzjoni ta' merkanzija) u n-nefqa (esklużjonijiet minn proċeduri u għotjiet ta' akkwist pubbliku).

Diġà bl-introduzzjoni tal-RRF u bl-implimentazzjoni tal-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza, ir-**rwol tal-awtoritajiet nazzjonali** fl-iżgurar ta' livell adegwat ta' protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE diġà **żdied b'mod sinifikanti**. Il-pressjoni fuq l-amministrazzjonijiet nazzjonali se tibqa' għolja matul l-2022 u wara, peress li se jkollhom bżonn jimplimentaw ukoll

102 Għal analiżi tal-irregolaritajiet irrapportati fir-rigward ta' qabel l-adeżjoni, ara "Evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrapportati għall-2021", li takkumpanja dan ir-rapport, it-Taqsima 5.

103 Għal analiżi tal-irregolaritajiet identifikati fir-rigward tal-ġestjoni diretta, ara "Evalwazzjoni statistika tal-irregolaritajiet irrapportati għall-2021", li takkumpanja dan ir-rapport, it-Taqsima 6.

l-infiq taċ-ċiklu ta' programmazzjoni 2021-2027 u juru għarfien espert u kontroll ta' modi differenti ta' ġestjoni relatati mal-implimentazzjoni tad-diversi fondi.

7.1. Il-qasam tal-UE kontra l-frodi

Ir-riżultati tal-OLAF u tal-UPPE fl-2021[104] juru **l-valur miżjud li d-dimensjoni tal-UE tista' ġġib għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE** u l-ġlieda kontra l-frodi, li jegħlbu l-limiti inerenti tas-sistemi nazzjonali meta jittrattaw il-kriminalità transfruntiera b'mod partikolari.

Aktar importanti minn hekk, huma juru wkoll il-ħtieġa li jkomplu jaħdmu lejn **qasam tal-UE kontra l-frodi** dejjem aktar armonizzat, li jirrikjedi, b'mod partikolari, li l-leġiżlazzjoni nazzjonali tkun konformi mad-dritt tal-UE u mal-prinċipji tagħha.

Ir-Regolament 2020/2092 dwar reġim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni (**regolament dwar il-kondizzjonalità**) ilu applikabbli mill-1 ta' Jannar 2021 u huwa infurzabbli minn dik id-data. Il-ksur kollu tal-prinċipji tal-istat tad-dritt fi Stat Membru li jaffettwa, jew li jirriskja b'mod serju li jaffettwa, il-ġestjoni finanzjarja tajba tal-baġit tal-UE u l-interessi finanzjarji tal-UE b'mod dirett biżżejjed wara dik id-data huwa kopert.

Ir-regolament dwar il-kondizzjonalità jippermetti lill-UE tieħu miżuri - pereżempju s-sospensjoni ta' pagamenti jew il-korrezzjonijiet finanzjarji - sabiex tipproteġi l-baġit tal-UE, filwaqt li fl-istess ħin tiżgura li l-benefiċjarji finali tal-fondi tal-UE jkomplu jirċievu l-pagamenti tagħhom, direttament mill-Istati Membri kkonċernati. Il-mod kif l-awtoritajiet pubbliċi jittrattaw il-frodi hija parti mis-sitwazzjonijiet li, jekk ikunu kkonċernati minn ksur tal-prinċipji tal-istat tad-dritt, jista' jkun rilevanti skont il-proċedura stabbilita mir-regolament dwar il-kondizzjonalità.

Fis-16 ta' Frar 2022, il-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja ċaħdet l-azzjonijiet imressqa minn żewġ Stati Membri (C-156/21[105] u C-157/21[106]) filwaqt li ddeċidiet li r-regolament jaqa' taħt is-setgħa mogħtija mit-Trattati li jiġu stabbiliti regoli finanzjarji għall-implimentazzjoni tal-baġit tal-UE. Fit-2 ta' Marzu 2022, il-Kummissjoni ħarġet linji gwida għall-applikazzjoni tar-regolament, filwaqt li qieset is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja.

Rakkomandazzjoni 1 – Traspożizzjoni korretta tad-Direttiva PIF

L-Istati Membri li kontrihom ikunu tnedew proċeduri ta' ksur mill-Kummissjoni għandhom jieħdu azzjoni ta' rimedju malajr u jimmodifikaw il-leġiżlazzjoni nazzjonali biex jittrasponu b'mod korrett id-Direttiva PIF.

Qasam koerenti u dejjem aktar armonizzat tal-UE kontra l-frodi jikkontribwixxi wkoll għall-eliminazzjoni ta' lakuni possibbli fl-arkitettura ta' kontroll ġenerali li jistgħu jiġu sfruttati minn frodaturi.

Rakkomandazzjoni 2 – Parteċipazzjoni fl-UPPE

Il-Kummissjoni ttenni s-sejħa tagħha biex l-Istati Membri li għadhom ma ssiħbux fl-UPPE jagħmlu dan. L-Istati Membri li jipparteċipaw fl-UPPE għandhom jiżguraw li l-UPPE jkun f'pożizzjoni li jeżerċita s-setgħat kollha mogħtija lilu mir-Regolament li jistabbilixxih.

[104] Ara d-Daqqa ta' għajn 3 u 4.

[105] Is-sentenza tas-16 ta' Frar 2022. EU:C:2022:97.

[106] Is-sentenza tas-16 ta' Frar 2022. EU:C:2022:98.

7.2. Trasparenza, ġestjoni tar-riskju ta' frodi u diġitalizzazzjoni tal-ġlieda kontra l-frodi

Għall-QFP 2021-2027 u għal Next Generation EU, il-Kummissjoni ressqet proposti biex **ittejjeb il-kwalità tad-*data* u l-interoperabbiltàdwar tas-sistemi tal-IT** dwar ir-riċeventi tal-finanzjament tal-UE, fejn il-baġit jiġi implimentat taħt ġestjoni kondiviża u taħt l-RRF.

Waħda mill-proposti tal-Kummissjoni miżmuma mill-koleġiżlaturi għall-RRF u l-Politika ta' Koeżjoni tirrikjedi li l-Istati Membri jirreġistraw u jaħżnu d-***data* dwar ir-riċeventi tal-finanzjament tal-UE u s-sidien benefiċjarji tagħhom**. Għall-PAK, l-Istati Membri se jiġbru *data* dwar gruppi li fihom jipparteċipaw il-benefiċjarji, fejn applikabbli.

Bl-emenda mmirata tar-Regolament Finanzjarju[107], il-Kummissjoni beħsiebha tkompli ttejjeb il-mod kif tiġi pprovduta l-informazzjoni lill-pubbliku dwar l-użu tal-baġit tal-UE u dwar ir-riċeventi tal-finanzjament tal-UE. Hija pproponiet li tirrikjedi li l-Istati Membri u korpi oħra li jimplimentaw il-baġit tal-UE skont il-modi kollha ta' ġestjoni, biex jipprovdu lill-Kummissjoni b'informazzjoni dwar ir-riċeventi tagħhom tal-finanzjament tal-UE darba fis-sena, inklużi identifikaturi uniċi jekk ir-riċeventi jkunu persuni ġuridiċi. Id-drittijiet tal-benefiċjarji li jirrispettaw il-ħajja privata tagħhom u d-*data* personali tagħhom għandhom jiġu protetti[108]. Il-Kummissjoni tissupplimenta dik l-informazzjoni bid-*data* li għandha għad-dispożizzjoni tagħha dwar il-ġestjoni diretta u tkun responsabbli għall-konsolidazzjoni, għaċ-ċentralizzazzjoni, u għall-pubblikazzjoni tal-informazzjoni f'bażi tad-*data* fuq sit web uniku, li jkun ikopri l-modi kollha ta' ġestjoni. Is-sit web uniku li jirriżulta jkun verżjoni mtejba tas-**Sistema ta' Trasparenza Finanzjarja** li bħalissa qiegħda tintuża għall-ġestjoni diretta.

L-emenda mmirata tar-Regolament Finanzjarju tipprovdi opportunità oħra għal titjib ulterjuri tal-protezzjoni tal-baġit tal-UE kontra l-irregolaritajiet, il-frodi, il-korruzzjoni, u l-kunflitti ta' interess.

L-ewwel nett, il-Kummissjoni pproponiet li l-**użu ta' sistema tal-IT integrata unika** għall-estrazzjoni ta' *data* u l-punteġġ tar-riskju jsir **obbligatorju**. L-użu tas-sistema eżistenti, Arachne, huwa volontarju u, għalkemm diġà fil-biċċa l-kbira jintuża fil-politika ta' koeżjoni u qed jiġi introdott għall-infiq agrikolu, il-fatt li din issir obbligatorja jkun pass kbir 'il quddiem.

It-tieni, il-Kummissjoni tipproponi wkoll li jiżdied l-ambitu u l-effettività tas-**Sistema ta' Identifikazzjoni Bikrija u ta' Esklużjoni** (EDES). Din is-sistema tikkonsisti minn sett ta' miżuri kontra operaturi ekonomiċi mhux affidabbli. B'mod partikolari, hija tippermetti l-identifikazzjoni bikrija ta' operaturi ekonomiċi frawdolenti jew mhux affidabbli u l-esklużjoni possibbli tagħhom mill-finanzjament tal-UE. Il-prattiki pprojbiti jinkludu firxa wiesgħa ta' mġiba li taffettwa l-integrità professjonali (bħall-frodi, il-korruzzjoni u l-imġiba professjonali ħażina serja) u nuqqasijiet fi prestazzjonijiet kuntrattwali (pereżempju nuqqasijiet sinifikanti fl-implimentazzjoni ta' kuntratti ffinanzjati mill-UE)[109]. F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni pproponiet ukoll l-estensjoni tas-sistema għall-benefiċjarji taħt ġestjoni kondiviża b'approċċ proporzjonat u mmirat. L-objettiv huwa li jiġi żgurat li d-deċiżjonijiet ta' esklużjoni meħuda fil-livell tal-UE jiġu infurzati mill-awtoritajiet tal-Istati Membri f'ġestjoni kondiviża. Il-Kummissjoni pproponiet ukoll li tippermetti lill-entitajiet affiljati u/jew lis-sidien benefiċjarji ta' entità primarja eskluża, li jiġu esklużi mill-offerti għal kuntratti pubbliċi u fl-aħħar mill-aħħar milli jiksbu fondi tal-UE.

---

107 COM(2022) 184 final, 22.4.2022.

108 F'konformità mar-Regolamenti (UE) 2016/679 (GDPR) u (UE) 2018/1725.

109 Għal ħarsa ġenerali dettaljata lejn id-deċiżjonijiet meħudin mill-Bord fl-2021, ara "Sistema ta' Identifikazzjoni Bikrija u ta' Esklużjoni (EDES) — Bord imsemmi fl-Artikolu 143 tar-Regolament Finanzjarju" li jakkumpanja dan ir-rapport.

It-tielet, l-aġġustamenti proposti għar-Regolament Finanzjarju, jekk jiġu approvati mill-koleġiżlaturi, se **jżidu l-effiċjenza u l-kwalità tal-kontrolli u tal-awditi bl-għajnuna tad-diġitalizzazzjoni u tat-teknoloġiji emerġenti** bħall-apprendiment awtomatiku, l-awtomatizzazzjoni tal-proċess robotiku u l-intelliġenza artifiċjali. Dawn l-aspetti jingħataw aktar viżibbiltà fir-Regolament Finanzjarju għal użu usa' u aktar konsistenti tal-awditi u l-kontrolli diġitali, filwaqt li jitnaqqsu l-kostijiet tal-kontrolli u tal-awditi. Id-diġitalizzazzjoni tal-ġlieda kontra l-frodi se tkun ukoll suġġett għar-reviżjoni tal-pjan ta' azzjoni li jakkumpanja l-Istrateġija tal-Kummissjoni Kontra l-Frodi, prevista għall-2023.

Rakkomandazzjoni 3 – Diġitalizzazzjoni tal-ġlieda kontra l-frodi

Sakemm ir-reviżjoni tar-Regolament Finanzjarju tkun għadha għaddejja, il-Kummissjoni tistieden lill-Istati Membri biex jagħmlu użu sħiħ mill-għodod għad-dispożizzjoni tagħhom (Arachne, EDES, IMS) u tħeġġeġ l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet interoperabbli mas-sistemi nazzjonali sabiex jilħqu bis-sħiħ il-potenzjal tagħhom.

Approċċ f'waqtu u proattiv għall-valutazzjoni u l-monitoraġġ tar-riskji huwa indispensabbli għall-protezzjoni effettiva tal-interessi finanzjarji tal-UE. Dan jinkludi l-użu tas-sorsi kollha disponibbli ta' informazzjoni, l-iskambju ta' informazzjoni fost is-servizzi involuti u l-għoti ta' feedback fil-pront dwar l-azzjonijiet meħuda. Tali valutazzjoni, skambju ta' informazzjoni u monitoraġġ tar-riskji, xejriet ta' frodi u feedback permanenti huma meħtieġa biex jiġu rfinati l-miżuri li għandhom jittieħdu biex jiġu protetti aħjar l-interessi finanzjarji tal-UE.

Rakkomandazzjoni 4 – Tisħiħ tal-analiżi tar-riskju ta' frodi

L-Istati Membri għandhom jieħdu approċċ proattiv biex jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-UE. Dan ifisser l-użu ta' *data* mis-sorsi kollha disponibbli, l-analiżi tad-*data* u l-iskambju ta' informazzjoni, inkluż mal-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u l-Kummissjoni sabiex jiġu identifikati u indirizzati fil-ħin ir-riskji emerġenti u x-xejriet ta' frodi.

L-Istati Membri għandhom jaġixxu wkoll fuq l-informazzjoni pprovduta mill-Kummissjoni f'din l-analiżi strateġika kif ukoll f'analiżijiet u f'rapporti mmirati oħra, u jipprovdu feedback fil-pront dwar l-azzjonijiet li jieħdu sabiex jgħinu fil-monitoraġġ tar-riskji u x-xejriet ta' frodi.